БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 110. (2143). | 5 июнь, сешанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚНИНГ ҚУДРАТЛИ БИРЛИГИ

Қадрли ўртоқлар!

Партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қаттиқ ишонч билдирадиларки, ишчилар, колхозчилар, совет интеллигенцияси, барча совет кишилари чорвачилик маҳсулотларининг харид нархларини ва шу тариқа чакана нархларини ошириш сингари тадбир воситаси билан қишлоқ хўжалигига кўрсатилаётган ёрдамнинг иқтисодий ва сиёсий зарурат эканлигини тўғри тушуниб оладилар ҳамда мамлакатда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг тўла мўл-кўллигини тезроқ яратиш учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўрадилар.

(КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатидан).

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг агитатори ўртоқ Ҳаким Қўчқоров сут соғувчиларга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатини ўқиб бермоқда.

А. Абалян фотоси.

ҚАРДОШЛИК ВА БИРЛИКНИНГ ЁРҚИН НАМОЙИШИ

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА СОВЕТ ВА КУБА ЁШЛАРИ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

МОСКВА, 2 июнь. (ТАСС). Бугун Кремлнинг Съездлар саройида совет ва куба ёшлари дўстлигининг митинги бўлди. Митинг СССР ва куба халқлари бирлиги ва қардошлигининг ёрқин шодиёна намойишига айланди. Митинг кубалик деҳқон ёшларидан минг кишининг мамлакатимизда ўқишни туғаллашларига бағишланди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С. П. Павлов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари Л. К. Балясная, А. Х. Везиров, А. И. Камшалов, В. А. Союшев, СССР Министрлар Советининг профессионал-техника таълими давлат комитетининг раиси Г. И. Зеленко, СССР Ёшлар Ташкилотлари комитетининг раиси П. Н. Решетов, космонавт учувчилар Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Ю. А. Гагарин ва Г. С. Титов, ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Н. Пастухов, Куба Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Бенито Бесада Рамос, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ўқув юртларини тамомлаб чиққан кубаликларнинг вакиллари. Москва ёшларининг вакиллари президиумга чиққанларида ҳамма уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Москвадаги биринчи соатсозлик заводининг йиғувчиси, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси Нина Полторацкая ва Краснодар ўлкаси қишлоқ хўжалигини механизациялаш ўқув юртининг ишлаб чиқариш таълими мастери Виктор Гайдаш кубалик дўстларни табриклаб нутқ сўзладилар.

Қўқон ўқув юртида ўқиган кубаликлар группасининг бошлиғи Максимо Диас Родригес ўз ўртоқлари номидан, бош министр Фидель Кастро номидан ва бутун куба халқи номидан кубалик ёшлардан минг кишининг касбларни эгаллашига имконият яратиб берганликлари учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, комсомолга ва бутун совет халқига ташаккур изҳор қилди. Озод Кубанинг ёш вакиллари ғоят баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Н. С. Хрушчевга табрикнома қабул қилдилар!

Митингда Куба Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Бенито Бесада Рамос, шунингдек ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С. П. Павлов нутқ сўзладилар.

Москва профессионал-техника таълими ўқув юртининг ўқувчилари митинг қатнашчиларига шеър билан ёзилган табрикномани ўқиб бердилар.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг раиси Н. С. Хрушчев митинг қатнашчиларига қарата ёрқин нутқ сўзлади. Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва кўп марта гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди.

Митингнинг охирида «Интернационал» айтилди.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

Қадрдон ўртоқлар!

Кубалик ёш дўстларимиз!

Сизларни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан табриклашимга рухсат бергайсиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ёш кубаликлардан минг киши Совет Иттифоқига борсин, совет ёшлари эса Кубага келсин, шу тариқа ёш кубаликлар бизда ишлаб кўрсин, профессионал билимлар орттирсин ва энг муҳими ёшларимиз орасида, халқимиз орасида яшаб кўрсин, деган жуда яхши фикрни ўртоқ Фидель Кастро биринчи бўлиб айтган эди. Бизнинг ёшларимиз ҳам Кубага бориб, ўз билимларини кубалик қардошларимиз билан баҳам кўрдилар. Куба халқи орасида ишладилар ҳамда ўз озодлиги, ўз мустақиллиги учун, Куба мустабидлари — Батистага ҳамда Америка империалистларининг бошқа гумашталарига қарши курашда Куба халқининг шон-шуҳратини ғоят ошириб юборган революцион руҳни яхшироқ пайқаб олдиларки, бу уларга фойдали бўлди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Одамлар айтмоқчи, мана бир йил ҳам билинмай ўтиб кетди. Сизлар қандай ишлаганингизни, яшаганингизни, қандай дўстлар орттирганингизни гапириб ўтирмайман, чунки буни мен фақат ахборотлардан билсам, сизларнинг ўзингиз ишлаб кўрдингиз, сизларнинг ўзингиз ёшларимиз билан дўст бўлиб яшадингиз.

Сизларнинг Совет Иттифоқида бўлишингиздан биз ғоят мамнунмиз ва сизларнинг ҳам мамнун эканлигингизни кўриб турибман. Ҳозир биз сизларни тантанали суратда узатиб қўймоқдамиз. Сиз уйингизга тўй томошага бормайсиз, сизларни зўр бериб қилинадиган катта меҳнат ва зўр бериб амалга ошириладиган катта кураш кутиб турибди. Революция сизлардан юксак даражада матонатли бўлишни ҳамда ҳозир Кубада рўй бераётган процессларни чуқур тушуниб олишни талаб қилмоқда.

Душманга қарши қуролли кураш — оғир курашдир. Лекин мана шу оғир қуролли курашни халқнинг энг кенг қатламлари яхшироқ тушунади, чунки баррикадаларнинг нариги томонида турган душманнинг кимлигини ҳатто ақл-фаросат билан бўлмаса ҳам, ҳис—туйғу билан билиб олиш мумкин. Чунки бу душман сенга қараб ўқ отаяпти, агарда сен ғалаба қилишни, тирик қолишни истасанг сен ҳам унга қараб ўқ отишинг керак.

Душманлар жангда янчиб ташланганидан кейин халқ учун, ёшлар учун хийла мураккаброқ шароитлар вужудга келади. Душманлар янчиб ташланганн билан улар халқ орасида қолади. Ана ўшанда ошкора қуролли кураш ўрнига яширин кураш процесси боради. Бу — хийла мураккаброқ курашдир ва, бу кураш чуқурроқ тушунчага, каттароқ революцион тажрибага эга бўлишни; ниқобланган душманни таниб ола билишни талаб қилади. Душман энди сизнинг рўпарангизда қўлига милтиқ ушлаб ҳаракат қилмайди, у ҳам худди сиз каби эгнига ишчи камзулини кийиб олган бўлиши мумкин. Энди у ошкора ҳаракат қилмайди. Фидель Кастрога қарши, революцияга қарши бош кўтариб чиқишга ошкора даъват этмайди. У бамисоли илондек сафларингизга ўрмалаб кириб боради. Куба революционерларининг, Куба халқининг бирлигига раҳна солишга, шу тариқа денгиз нариёғидаги душманларга йўл очиб беришга интилади. Бу эса ана шу душманларнинг айни муддаосидир.

Бу — кўпгина кубаликларга тушунтириб берилиши лозим бўлган масаладир. Куба душманларни енгган бўлса ҳам, Кубанинг ўзига хос қийинчиликлари бор. Революциянинг донишмандлиги ва кучи шундаки, у қийинчиликларни муваффақият билан бартараф этади. Бизнинг революциямиз Ленин раҳбарлигида енгиб чиққач Советлар мамлакатининг халқлари контрреволюция кучларига қарши кураш олиб боришга мажбур бўлдилар. Бизга қарши уруш бошлаган оқ гвардиячилар билан 14 мамлакат интервентларини тор-мор келтирганимиздан кейин гражданлар уруши давридаги қийинчиликлардан қолишмайдиган қийинчиликлар пайдо бўлди. Фабрика, завод, рудникларни тиклаш, кўмир чиқариш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш керак эди, чунки талаблар ўсиб бораётган эди, бу талабларни қондириш зарур эди. Талабларни эса, ишлаб чиқаришни юксалтириш, меҳнат билан халқ бахт-саодати учун янги-янги бойликлар яратиш асосидагина қондириш мумкин.

Бу — мураккаб вазифалар эди. Ўз йигитлик чоғим, революциянинг дастлабки йилларида гражданлар уруши ёдимда. Ўзим революциягача ишлаган рудникларга гражданлар урушидан қайтиб келиб яна ишлай бошлаган вақтимда, янги вазифаларни тушунтириб беришимдан кўра, гражданлар уруши даврида қизил аскарлар билан суҳбатлар ўтказишим анча осон бўлган эди. Сизларнинг, бошқа кўпгина кишиларнинг ҳам ана шу йўлни босиб ўтишларингизга тўғри келади.

Халқимиз қашшоқ бўлганлиги, эзилганлиги ва таланганлиги сабабли чоризм ва капитализмга қарши қўзғолон кўтарди. Лекин халқ ғалаба қозониши биланоқ бойликлар дарров кўпайиб қолмайди. Революция ғалаба қилиб, халқ ҳокимиятни ўз қўлига олганидан кейин саноатни барпо қилиш, қишлоқ хўжалигини юксалтириш лозим бўлади, халқ революцияда курашган, ўз қонини тўккан, одамлар жонини қурбон қилган мақсадларга етиш учун кўпгина меҳнат сарф қилиш керак бўлади.

Ана шундай шароитларда бошқа вазифалар кўндаланг бўлади, энди ўқ отишнинг кераги йўқ, чунки душман янчиб ташланган, энди қўлга белкурак олиб, ишлаш керак бўлади. Терга ботиб кетсанг ҳам ишлайберишинг ва ишлайберишинг керак. Ана шундай ишлайберсанг-у, ҳали яратилган бойликлар кўп бўлмаганлиги ва давлат халқнинг ҳамма эҳтиёжини қондира олмаётганлиги орқасида кам нарса олаётган бўлсанг, ўшанда баъзи бировлар: бу қанақаси бўлди. Фидель Кастро бизни революцияга даъват қилди, биз унга эргашиб бориб, Батистани янчиб ташладик, энди бўлка гўшт етишмаяпти, гуруч етишмаяпти, сут етишмаяпти, — бу қанақа революция бўлди?! — деган гапларни айтишлари мумкин. **(Залда жонланиш).**

Мана шунинг учун энди қаҳрамонликнинг ўзи, қўлга қурол олиб душманни қарши ола билиш, ҳатто душманнинг устига ташлана билиш, пулемётга ёпиша билишнинг ўзи кифоя қилмайди. Энди юксак даражада онгли бўлиш, вазиятни тушуниш зарур. Мана, ғалабага бўлса эришилди, энди тинчлик ўрнатилди, уруш йўқ, бас, гўшт етиштираберишинг, шакар қамиш етиштира беришинг, қанд-шакар ишлаб чиқараберишинг ва ҳаммани боқаверишинг мумкиндек бўлиб кўринади. **(Залда жонланиш).**

Рост, ўртоқлар, юзаки қараганда бу оддий нарса бўлиб кўринади. Лекин мана шунга эришмоқ учун катта ва машаққатли йўлни босиб ўтмоқ керак. Заводлар барпо қилиш, машиналар яратиш, маданиятни юксалтириш, ҳамма одамларга билим бериш лозим. Ана шуларнинг ҳаммасига эса куч-ғайрат ва бирталай вақт сарфлаш талаб қилинади.

Ана шунда сен бугун турмушинг эртага бугунгидан яхшироқ бўлсин, деб ишлаётганингни тушуниб олмоғинг керак.

Революциягача мен шахтер бўлиб ишлаганман, менинг отам ҳам рудникларда ишлаб келган. Гражданлар уруши вақтидагига ҳамда оқгвардиячилар билан интервентлар тор-мор келтирилгандан кейинги дастлабки даврдагига нисбатан ишчилар биринчи жаҳон урушига қадар моддий жиҳатдан яхшироқ таъминланган эди. Рост, яхшироқ таъминланган эди. Сабаб? Сабаб шуки, чор Россияси нақадар қолоқ мамлакат бўлмасин, унинг халқи меҳнат қилар, ишчи ва деҳқонлари моддий бойликларни яратиб келар эди. Гражданлар уруши вақтида мамлакат экономикаси вайрон бўлди. Биз ана шу бойликларни қайтадан яратишимиз лозим эди. Революциягача мен ишлаган шахтада кўмир кўп чиқарилар ва бу кўмир мамлакатнинг турли районларига юбориб турилар эди. Қизил Армия сафидан рудникка яна қайтиб келиб қарасам, бу шахта кўмирни шунақа ҳам оз чиқарадиган бўлиб қолибдики, чиқарган кўмири билан ҳатто ўз электростанциясини таъминлай олмас эди.

Бизнинг мамлакатимизда ана шундай оғир аҳвол юз берган эди. Ана шу қийинчиликлар вақтинча эканлигини, халқ жипслашиши, уюшқоқлик кўрсатиши, қийинчиликларни бартараф этиши, саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириши, илм-фанни, маорифни юксалтириши кераклигини ўша кунларда англаб олиш лозим эди. Мана шу ишларнинг ҳаммаси амалга оширилгач, озод халқ ўзи илгари хаёлига ҳам келтирмаган бойликларни яратажагини англаб олиш керак эди. Буни англаб олиш учун эса, одамдан халқ олдида турган вазифаларни чуқур тушуниш, ғоят чидамли бўлиш талаб қилинади.

Мана, сизлар ҳам Кубага қайтиб борганингиздан кейин баъзи бир қийинчиликларга дуч келасиз. Бу қийинчиликлар революциядан кейинги дастлабки йилларда биз дуч келган қийинчиликларга ўхшамаса ҳам, лекин қийинчиликларнинг бўлиши муқаррардир. Ўз партиянгиз раҳбарлиги остида, Кубанинг ажойиб фарзанди — Кубанинг эмас, балки бутун революцион дунёнинг ифтихори — Фидель Кастро, довюрак Фидель Кастро раҳбарлиги остида тағин ҳам мустаҳкамроқ жипслашишга эришмоқ учун сиз, жангчилардан сиёсий, ғоявий чидам талаб қилинади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Фидель Кастро шарафига табрик хитоблари янграйди).**

Мана, кўраяпсизми, сизлар, эҳтимол, эшитамиз деб кутган чиройли табрик сўзлари ўрнига, мен сизларга одми гапларни айтаяпман, чунки ҳозир сизлар меҳнатга ва курашга, меҳнатга ва курашга тайёрланмоғингиз керак! **(Гулдурос қарсаклар).**

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

ФАРОВОНЛИК ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

СССР Министрлар Советининг колхозлар томонидан давлатга сотиладиган чорва моллари ва паррандаларнинг харид нархларини ўртача 35 процент ошириш ҳақидаги қарори чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда катта роль ўйнайди. Илгари бир қатор колхозлар чорвачиликдан фойда эмас, зарар кўриб, пахтачиликдан олинган даромаднинг бир қисмини шу зарарни қоплашга сарфлар эдилар. Энди колхозлар чорвачиликдан катта даромад олса бўлади. Бу партия ва ҳукуматимизнинг чорвадорлар, деҳқонлар ҳақидаги катта ғамхўрлигидир.

Ҳозир колхозчилар ҳам шаҳарликлар сингари кўп нарсани тайёр ҳолда магазинлардан сотиб оладиган бўлиб қолди. Чунки, улар ҳам ҳар ойда ишчилар сингари иш ҳақи оладилар. Бинобарин улар гўшт, сут, мол ёғини сотиб оладилар. Лекин шундай бўлса ҳам бу маҳсулотлар чакана нархларнинг оширилганлиги деҳқонларни, шунингдек, қишлоғимиздаги ишчи-хизматчиларни ҳам хурсанд қилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатида ҳамма нарса тушунтириб берилган. Бу жуда тўғри, жуда оқилона тадбир. Биз СССР Министрлар Советининг қарорини тўла қўллаб-қувватлаймиз.

Энди бизнинг колхозда ҳам даромад анча ортади. Аслида бу фақат колхозчиларнинг эмас, ишчи-хизматчиларнинг ҳам ютуғидир. Чунки, биз моддий манфаатдорликдан илҳомланиб, янада кўпроқ маҳсулот етиштирамиз. Шундай экан, ишчи-хизматчилар ноз-неъматлар билан кўпроқ таъминланадилар. Раҳмат Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига!

Р. МУҲАМЕДОВ.

Гулистон районидаги «XXII партсъезд» колхозининг раиси.

ГЎШТ ҲАМ, СУТ ҲАМ МЎЛ БЎЛАДИ!

Оржоникидзе районидаги колхоз ва совхозлар чорвачилик фермаларининг коллективлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча ишчиларга, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, совет интеллигенциясига, бутун совет халқига Мурожаати билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар.

«Қизил Ўзбекистон» колхози фермасининг мудири С. Рустамов бундай деди:

— Партия ва ҳукумат мамлакатимизда гўшт ва сут етиштиришни кўпайтириш тўғрисида, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтиришдан колхоз ва совхоз меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилмоқдалар. Харид нархларининг оширилиши чорвадорларнинг меҳнат унумдорлигини ўстиришга рағбатлантиради. Ҳозирги вақтда бизда гўшт етиштиришни кўпайтириш учун зарур шарт-шароитларнинг ҳаммаси вужудга келтирилди.

— Харид ва чакана нархларнинг оширилиши, — деди колхоз бухгалтери Мирдода Мираҳмедов, — жуда фойдали тадбирдир. Бу тадбир хўжаликларнинг чорвачилик соҳасидаги ишларни механизациялаш, молхоналар қуриш, ем-хашак етиштиришни кўпайтиришга қўшимча маблағ ажратишлари учун имконият яратиб беради. Партия ва ҳукумат мумкин қадар кўпроқ гўшт ва сут етиштириш учун бутун шарт-шароитни вужудга келтирмоқдалар.

Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли, Свердлов номли колхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик артелларининг чорвадорлари ҳукуматнинг катта молиявий ёрдамидан ғоят мамнун бўлдилар. (ЎзТАГ).

ХАРТИНИ СУКАРНО ХОНИМ МОСКВА БИЛАН ТАНИШМОҚДА

МОСКВА, 2 июнь. (ТАСС). Индонезия президентининг рафиқаси Хартини Сукарно хоним Москвада икки кундан буён меҳмон бўлиб турибди. Хартини Сукарно хоним бугун В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилди ва гулчамбар қўйди. Н. П. Хрушчева ва СССР парламент группасининг секретари Т. Н. Николаева унга ҳамроҳ бўлдилар. Сукарно хоним В. И. Лениннинг Кремлдаги иш кабинети ва квартирасини, Катта Кремль саройини ва Оружейная палатани бориб кўрди.

Индонезиянинг СССРдаги элчиси Адам Малик ҳурматли меҳмон шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Н. П. Хрушчева, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг рафиқаси В. П. Брежнева, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико рафиқаси билан, СССРнинг Индонезиядаги элчиси Н. А. Михайлов рафиқаси билан, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Граждан ҳаво флоти бош бошқармасининг бошлиғи Е. Ф. Логинов рафиқаси билан, СССР Ташқи ишлар министрлиги, СССР Министрлар Совети давлат комитетларининг масъул ходимлари, Москва корхоналарининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Индонезия ҳаво коммуникациялари министри Искандар жаноблари, Совет Иттифоқидаги бир қанча дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, журналистлар ҳозир бўлдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг Балиқ хўжалиги давлат комитетини тузди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ V СЕССИЯСИ

Кеча меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг бешинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессия **О. И. Пипкина** ва **А. Нурмуҳамедов**ларнинг шаҳар Совети депутатлари қилиб сайланганликлари ҳақида шаҳар Совети мандат комиссиясининг докладини тасдиқлади.

Сессия шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Расулевнинг бетоблиги муносабати билан унинг илтимосини қондириб ўз вазифасидан озод қилди. Сессия меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси қилиб депутат **Р. Н. Нишоновни** сайлади.

Сўнгра сессия «Тошкент шаҳридаги маҳаллий Советларда шикоят, ариза, хатлар ҳамда меҳнаткашларни қабул қилиш» ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари **П. М. Сазонов**нинг доклади тингланди.

(Сессия ҳақидаги муфассал ҳисобот газетамизнинг келгуси сонида босилади).

КАТТА БАЛАНДЛИКДА ЯДРО ПОРТЛАТИШЛАРИ ЎТКАЗИШДАН ВОЗ КЕЧИШ КЕРАК

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

МОСКВА, 3 июнь. (ТАСС). АҚШ ҳукумати, дейилади баёнотда, ҳозирги вақтда Тинч океанда ўтказаётган ядро қуроли синовлари серияси давомида бир неча юз километр баландликда ядро портлатишлар, шу жумладан мегатон қувватидаги портлатишлар мўлжалланганлигини эълон қилди. Совет ҳукумати ҳозирги пайтда АҚШнинг янги, жуда ҳам хатарли ҳаракат қилиш ниятида эканлигига ва ядро қуроли билан қуролланиш пойгасини космос соҳасига кўчириб, бутун инсониятнинг манфаатларига янада катта хавф туғдираётганлигига барча давлатлар ва барча халқларнинг эътиборини жалб этиш зарур деб ҳисоблайди.

Ионосферанинг бузилиши ва радио тўлқинларни ўтказмайдиган доираларнинг пайдо бўлиши кенг фазоларда радиоалоқаларини вақтинча тўхтатиб қўйиши мумкин, шу билан бирга ҳозирги вақтда радиоалоқаларнинг тўхталиши қанча узоқ давом этажаги тўғрисида аниқ айтиб бўлмайди. Радиоалоқаларнинг узоқ вақт тўхтаб қолиши Ернинг бир қанча районларида нормал ҳаётни изидан чиқариши мумкин. Американинг катта баландликда ядро қуроли портлатишларининг оқибатлари давримизнинг қаҳрамонлари, одамнинг коинот бўшлиқларига чиқиш кашшофлари бўлган космонавтларга жуда ҳам оғир таъсир кўрсатиши мумкин.

Шуни ҳам қайд қилиб ўтиш керакки, дейилади баёнотда, катта баландликларда ғоят кучли ядро қуролини портлатишлар бошқа бир қанча оғир оқибатларга ҳам олиб келиши мумкин. Ер юзидаги ҳаёт шарт-шароитларн атмосферанинг юқори қатламларида рўй берадиган бир қанча процесслар билан белгиланади ва ана шу қатламларда мувозанатнинг бузилиши ер юзида узоқ давом этадиган ва ҳисобга олиш қийин бўлган янги ҳодисаларни муқаррар вужудга келтиради, жумладан об-ҳавони ўзгартириб юборадики, бу ўзгаришлар салбий оқибатлар келтириши мумкин. Буларнинг ҳаммаси шу нарсани яққол кўрсатадики, АҚШ ҳукуматининг катта баландликларда ядро синовлари ўтказиши барча давлатларнинг манфаатларига, кўп кишиларнинг ҳаётига таъсир кўрсата олади.

Америка муътабар олимларининг бир группаси, дейилади Совет ҳукуматининг баёнотида, АҚШ ҳукуматининг планларидан ғоят ташвишланмоқдалар. Англиянинг дунёга донги кетган олими, Бернард Ловелл американикларнинг катта баландликда ядро синовларини амалга оширишларига халақит беришга чақирди. Бутун дунёдаги астроном ва астрофизик олимларни бирлаштирувчи халқаро астрономия союзи яқинда махсус қарор қабул қилди. Бу қарорда айтиладики, ҳеч ким ерни қуршаб турган муҳитни халқаро миқёсда келишиб олмай туриб ва бу масалани халқаро миқёсда ҳар томонлама ўрганмай туриб, андаккина бўлса ҳам ўзгартириш ҳуқуқига эга эмас.

Лекин шунга қарамай, АҚШ ҳукумати, деб таъкидланади баёнотда, катта баландликда ядро синовларини ўтказиш ниятидан воз кечиш уёқда турсин, балки Американинг ядро қуролини такомиллаштириш планларида жуда муҳим ўрин тутган бу синовлар яқин вақт ичида ўтказилади деб яна бир марта таъкидлади.

Космосдан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида, дейилади баёнотда, Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасида музокаралар олиб борилаётган бир пайтда АҚШ ҳукумати катта баландликда — Ер теварагидаги фазода ядро синовлари ўтказишга тайёрланаётганлиги каби фактга ҳам эътибор қилмай бўлмайди. Космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш мақсадида АҚШ ҳукуматининг сўзи билан иши бир-биридан фарқ қилаётганлиги ҳақида таассуф билдиришга тўғри келади.

Башарти АҚШ ҳукумати ўз ниятларини рўёбга чиқариб, катта баландликда ядро портлатишларини амалга оширадиган бўлса, бу билан халқаро вазиятни жиддий суратда кескинлаштирганлиги учун бутун жавобгарликни ўз зиммасига олади. АҚШнинг ҳарбий тайёргарликларини ер теварагидаги фазога жорий қилиш соҳасидаги тадбирлари Совет Иттифоқини бундай шароитларда ўз хавфсизлигини, социалистик мамлакатларнинг ва барча тинчликсевар мамлакатларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун тегишли чоралар кўришга мажбур этади. Америка Қўшма Штатлари катта баландликда ядро синовлари ўтказиш натижасида ҳарбий соҳада қандайдир устунликка эришади, деб фаросатсиз арбобларгина ўйлаши мумкин. СССР ҳукумати бундай ҳол рўй бермаслиги учун чоралар кўради.

Совет ҳукумати АҚШ ҳукуматига мурожаат қилиб, уни халқларнинг қонуний талабларига эътибор беришга ва бутун инсониятнинг манфаатларини кўзлаб, катта баландликда ядро портлатишлар ўтказишдан воз кечишга ва ядро қуролининг ҳар қандай синовларини абадий тақиқлаш тўғрисида бир битимга келиш йўлига ўтиб олишга чақиради.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Куба — ўз мустақиллигига эришган ҳамда Америка империализмининг гумашталарини ҳайдаб чиқарган озод мамлакатдир. Лекин сизларнинг ён биқинингизда энг қудратли империалистик давлат турибди. Озод Куба тупроғида Куба халқи Фидель Кастро раҳбарлигида ўрнатган **(Гулдурос, давомли қарсаклар)** Кубанинг байроғи ғолибона ҳилпираб турар экан, бунга империализм хотиржам қараб тура олмайди.

Сизлар биз бир замонлар қийналганчалик қийналмайсизлар, чунки биз биринчи бўлган эдик ва кўп йиллар мобайнида мамлакатимиз бирдан-бир социализм мамлакати бўлиб келди· Ҳозир, мана, сизлар Совет Иттифоқига келиб бир йил яшаш, ишлаш ва, одамлар айтмоқчи, коммунистик қурилиш пафосини ҳис қилиш имкониятига эга бўлдингиз. Бундан ташқари, биз Кубага яна баъзи бир нарсалар билан — ҳам қурол, ҳам бошқа нарсалар билан ёрдам бериб турибмиз. Келажакда ҳам сизларга ёрдам кўрсатаверамиз, деб ваъда қиламиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Лекин берилган мадад, ҳатто қурол билан берилган ёрдам ўз озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш учун ана шу қурол берилаётган кишилар уни қўлларида маҳкам ушлаб турганлари тақдирдагина фойда бериши мумкин. Бу эса, халқнинг жипслигига боғлиқдир, жипслик эса, халқнинг етуклигига боғлиқдир·

Шунинг учун ёш дўстларим, мен сизларни шунга чақираманки, сизлар ўз революцион партиянгизнинг, ўз халқингизнинг, ўз ҳукуматингизнинг содиқ солдатлари бўлингиз, революция ишига, халқ ишига энг садоқатли киши бўлган Фидель Кастро раҳбарлигида олға қараб борингиз, унинг гапига қулоқ солингиз ҳамда унинг чақириғига ҳамиша жанговар ишлар билан жавоб берингиз, сафларингизни жипслаштириб, партия раҳбарлигида, ҳукумат раҳбарлигида қийинчиликларни бартараф қилиш сари олға қараб борингиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Социализм қуриш, коммунизм қуриш, ўртоқлар, юксак даражада онгли, фаросатли бўлишни ҳамда кўп меҳнат сарфлашни талаб қилади. Биз, совет кишилари социализм қура бошлаганимизга 44 йилдан кўпроқ бўлди, энди эса коммунизм қурмоқдамиз. Биз кўп ишлар қилдик, кўпгина ютуқларга эришдик. Биз космосга Ернинг сунъий йўлдошларини биринчи бўлиб учирдик, бизнинг космонавтларимиз космик фазога биринчи бўлиб парвоз қилдилар. Ҳаммаларингиз Юрий Гагарин билан Герман Титовга қараганлигингизни кўриб турибман. Биз ўз қаҳрамон космонавтларимизни табриклаймиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳозир бўлган кишилар ўринларидан туриб, Юрий Гагарин билан Герман Титовни табриклайдилар).**

Биз жуда йирик индустрияни барпо қилдик ва уни янада ривожлантирмоқдамиз. Биз қишлоқ хўжалигини юксалтириб, уни техника билан қайта қуроллантирдик, омочни йўқотдик. Ўзларингиз бизда ишлаб. трактор, комбайн ва бошқа мураккаб техникани ўргандиларингиз.

1953 йилдан 1961 йилгача мамлакатимизда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1,6 баравар кўпайди. Ана шу давр ичида дон етиштириш 5 миллиард 36 миллион пуддан 8 миллиард 422 миллион пудга етди. ва, ҳозир бизнинг мамлакатимиз озиқ-овқат учун ишлатиладиган донга бўлган эҳтиёжларини тўлиқ қондирмоқда. Ана шу давр ичида гўшт етиштириш 5 миллион 800 минг тоннадан 8 миллион 800 минг тоннага, сут етиштириш 36 миллион 500 минг тоннадан 62 миллион 500 минг тоннага, қанд-шакар ишлаб чиқариш 3 миллион 434 минг тоннадан 6 миллион 85 минг тоннага етди. Ана шу давр ичида, яъни 1953 йилдан буён давлат савдо шохобчаси орқали гўшт ва гўшт маҳсулотлари сотиш 1 миллион 757 минг тоннадан 4 миллион 33 минг тоннага, сут ва сут маҳсулотлари сотиш 1 миллион 980 минг тоннадан 9 миллион 393 минг тоннага, мол ёғи сотиш 330 минг тоннадан 632 минг тоннага, қанд-шакар сотиш 2 миллион 410 минг тоннадан 4 миллион 550 минг тоннага етди.

Бу, жуда катта муваффақиятлардир, ўртоқлар. Лекин ана шу муваффақиятларга қарамай, биз ҳали қийинчиликларни бошдан кечирмоқдамиз ва кечирганда ҳам бир қанча қийинчиликларни бошдан кечирмоқдамиз. Гап шундаки, биз ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бир қаторда, пенсияларни кўпайтирдик, кам ҳақ олиб келаётган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини оширдик, бошқа чораларни кўрдик ва бунинг натижасида аҳолининг пул даромади сўнгги йилларда анча кўпайди. Саноатимиз ишлаб чиқараётган ва қишлоқ хўжалигимиз етиштираётган товарларга нисбатан халқнинг қўлида пул кўпроқ тўпланиб қолганлиги орқасида биз ана шу қийинчиликларга дуч келдик. Моддий бойликларни ҳукумат ишлаб чиқармайди, балки халқнинг ўзи ишлаб чиқаради. Ҳукумат фақат раҳбарлик қилиб ва йўл кўрсатиб туради, холос, ҳамма нарсани эса халқнинг ўзи яратади.

Шундай бир аҳвол вужудга келдики, бунинг натижасида биз, социалистик мамлакат, Совет Иттифоқи, Совет ҳукумати, партиямиз Марказий Комитети кеча эълон қилинган қарорни қабул қилишга мажбур бўлдик. Албатта, бу қарорни колхозчилар яхши кутиб оладилар. чунки эндиликда улар ўз чорва молларини баландроқ нарх билан сота оладилар. Бундай қўшимча даромадларни ҳаммавақт қарсак чалиб кутиб олишади, бунинг учун онгнинг унчалик юксак бўлиши талаб қилинмайди.

Бу қарорни шаҳар аҳолиси бошқачароқ кутиб олади, чунки у гўшт ва гўшт маҳсулотларини баландроқ нархлар билан харид қиладиган бўлади. Нархларни ошириш тўғрисида қарор қабул қилиш зарурлигини халқ тушуниб турган бўлса ҳам, мен бу нарса халқ учун ёқимли, бўлди деёлмайман· Бу қарор Марказий Комитет ва ҳукумат учун айниқса ёқимли эмаслигини халқ тушуниб турибди. Мен, Марказий Комитетнинг секретари ва Министрлар Советининг раисига: ҳамма нарсани ҳаммага бўлиб берамиз, ҳеч кимдан ҳеч нарса сўрамаймиз, деган қарорни имзолашдан осон иш йўқ эди. **(Залда жонланиш, қарсаклар).** Шундай қилиш мумкин эди. Ўшанда мен: қўраяпсизларми, ҳамма одамлар шоду-хуррам бўлиб табриклашаяпти, чунки биз ҳаммага бўлиб бераяпмиз, деб юрган бўлур эдим. Бир категориядаги одамларни нафлантириб, иккинчи категориядаги одамларга: сен буни тушунгин, бу қийинчиликларнинг ҳаммаси вақтинча, лекин шунга чидаш беришга мажбурсан, дейдиган қарорни имзолашга тўғри келганда эса бошқа гап. Албатта, ўша одамлар бу қийинчиликларга чидайди, лекин бир сафар бўлмаса — бир сафар: эҳ, шу қийинчиликларни кечирмаганимда-ку, қандай соз бўлар эди-я, дейдилар **(Залда жонланиш, қарсаклар).** Қийинчиликларни кечиргандан кўра, кечирмаган маъқулроқ эканлигини ўзим ҳам биламан.

Ўртоқлар, мен ва бошқа ўртоқлар ана шу масалани ҳал қилаётган вақтимизда, қийинчиликларга дуч келган пайтда Ленин қандай йўл тутганлигини хотирладик. Шу нарса эсимдаки, гражданлар урушининг охири эди. Биз оқгвардиячилар билан интервентларни янчиб ташлаган эдик, ғалаба бизнинг томонимизда эди· Ана шундан кейин кўп ўтмай Ленин, партиямиз Марказий Комитети: янги иқтисодий сиёсатни, нэпни жорий қиламиз, деган қарор қабул қилишди. Ана шу сиёсатни қандай тушуниш керак эди, у нима маънони билдирар эди? Янги иқтисодий сиёсат мамлакат ичидаги капиталистик унсурларга бироз эрк бериб қўяр, лекин айни маҳалда мамлакатда социализм позицияларини мустаҳкамлаш манфаатларига асосланар эди. Ленин: шундай қилиш керак, нэпни қабул қилиш керак, деган эди. У ҳатто башарти чет эл капиталистлари биздан концессия олишни хоҳласалар, уларга ана шундай концессияларни бериб қўйилишига рози бўлган эди.

Биз жанглар қилиб, оқгвардиячиларни янчиб ташлаган, ўз ички душманларимизни ва чет эл интервентларини янчиб ташлаган, ғалабамизни байрам қилаётган эдик· Ана шундай бир пайтда Ленин капиталистик унсурларга, эҳтимол, концессиялар беришга, уларга бироз эрк бериб қўйишга тўғри келади, деган эди. Бу — оғир вақтлар эди, ўртоқлар. Ана шу сиёсатнинг заруратини тушунмасдан, партия билетини чиқариб қўйиб: мен партиядан кетдим, деб айтган партия аъзолари ҳам бўлган эди.

Ўша вақтда район партия комитетининг секретари бўлиб ишлаганим эсимда. Қизил Армиянинг собиқ жангчиси, Қизил байроқ ордени олган бир киши партия билетини топшириб, бир тегирмонни ижарага олган ва тегирмон тошини айлантириб, буғдой тортишга тушган эди· Нима сабабдан у шундай қилди? У пул оттирмоқчи бўлди, Модомики, нэп бошланган экан, демак, коммунистлар чекиниб, хусусий капиталга йўл очиб беришяпти ва, эсимнинг борида вазиятга мослашиб олишим керак деб ўйлади· **(Залда жонланиш).** Лекин у таъзирини еди ва тоқатсизлик қилганига ўзи ҳам тоза изза бўлди. Ўша киши ҳужумга борган, революция душманларига қарши ошкора жангда курашган эди, ошкора душман янчиб ташланиб, тағин ҳам кўпроқ жасорат ва онглилик кўрсатиш, Ленин байроғи остида фронтларда ҳужумга қандай борган бўлса, нэп йилларида ҳам Ленин кетидан ана шундай бориш лозим бўлиб қолганда, ана шу собиқ қизил аскарнинг иродаси бўшлик қилди.

Лекин партия бундайларни улоқтириб ташлади ва ўз йўлидан бораверди. Совет ҳокимияти нэп ёрдами билан мамлакатнинг экономикасини кўтариб олди, қишлоқ хўжалигидаги аҳволни яхшилади. Сизлар биласизки, шундан кейинги йилларда мамлакатимизда социализм тўла ғалаба қозонди ва ҳозир халқимиз коммунизмни муваффақият билан барпо қилмоқда. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)·**

Аммо, ҳозир ҳам бизнинг қийинчиликларимиз бор, гўшт етишмаяпти, ёғ етишмаяпти. Шуни айтиш кераки, ўртоқлар, бизнинг мамлакатимизда аҳоли жон бошига сариёғ капиталистик дунёнинг энг бой мамлакати бўлган АҚШдагига нисбатан кўпроқ етиштирилмоқда. Лекин Америка магазинларида ёғни истаганча топиш мумкин, бизда эса етишмаяпти. Хўш, бунинг сабаби нима? Капиталистик мамлакатларда магазинлар яхши товарларга тўлиб ётган бўлади, лекин бу товарларни пулдор кишиларгина сотиб олиши мумкин, бундай кишиларнинг сони эса кўп бўлмайди. Америка Қўшма Штатларида тўрт-беш миллион батамом ишсиз бўлиб қолган кишилар бор, ҳар куни тўлиқ ишламаётган кишиларнинг эса сон-саноғи йўқ. У ерда миллион-миллион кишилар ўз мамлакатининг бойликларидан фойдаланиш имкониятига эга эмас. Америкада бир томонда капиталистик бойлик мавжуд бўлса, бир томонда жуда кўп меҳнаткашлар оммаси ишсизлик, қашшоқлик ва очликдан азоб чекмоқда.

Бизда ундай эмас. Биз кўпгина категориядаги ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини ошириш ниятида иш ҳақини тартибга солишга киришдик. Меҳнаткашларнинг баъзи бир қисми кам ҳақ олиб келган, уларнинг иш ҳақини ошириш керак эди, буни ўзимиз ҳам биламиз· Биз яхши ният билан ана шу ишни амалга оширабошладик. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши эса, аҳоли талабининг ўсишига етиб бора олмади, белгиланган планларни бажармади ва натижада гўшт ва ёққа бўлган талабни қондириш имкониятига нисбатан аҳолининг қўлида пул кўп тўпланиб қолди. Мана шу сабабдан магазинларда навбатлар пайдо бўлди.

Ана шу аҳволни тузатмоқ учун нима қилиш керак? Биз, даставвал, колхоз ва совхозлар сотаётган чорва маҳсулотларининг харид нархларини ошириш лозим, деган қарорга келдик. Бунга сабаб нима? Ҳозир кўпгина колхоз ва совхозларда гўшт етиштириш, сигирлар, чўчқалар, қўй ва паррандаларни боқиб семиртириш — биз тўлаётган пулга нисбатан қимматга тушмоқда. Келгусида ҳам аҳволни шундайлигича қолдириш ярамайди. Мен сўзга чиқиб: қани, ўртоқлар, тезроқ қимирланглар, гўшт етиштиришни кўпайтиринглар, десамда, бу гапни эшитаётганлар: бизга нима деб даъво қилаяпсан, ахир, колхоз сигир ва чўчқаларни қанча кўп семиртириб, давлатга қанча кўп сотса, у шунча кўп зарар кўришини биламизку, деб турсалар, мана шу аҳволда гўшт етиштиришнинг кўпайтирилишини кутиб бўладими? Бўлмайди!

Сизларга очиғини айтсам, нима қилайлик, қандай чора топайлик? — деб бир қарорга келишимиз бизга жуда қийин бўлди. Шунда биз ҳақиқатни халққа, партияга айтиб беришга қарор қилдик. Биз аминмизки, гарчи бу қарор ёқимли бўлмаса ҳам, лекин эртага мамлакатимизда моддий неъматларни кўпайтириш мақсадида энг яхши шарт-шароитлар яратиш учун зарур қарор эканлигини бугун партия ва халқ тўғри тушунадилар. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Биз — Марказий Комитет ва ҳукумат — маслаҳат сўраб кимга мурожаат қилишимиз мумкин? Ўз халқимизга, ўз партиямизга мурожаат қилишимиз, уларга ҳақиқатни айтиб беришимиз ҳамда юз берган қийинчиликларни бартараф қилишнинг тўғри йўлини кўрсатиб беришимиз мумкин. Биз ана шу ҳақиқатни айтдик, биз буни халққа Мурожаатимизда ошкора ёздик·

Билмадим, кубалик ўртоқларимиз ана шу Мурожаатни ўқишганмикин, ёки совет дўстлари уларга ўқиб беришганмикин, лекин мана шу ерда ўтирган ёшларимизнинг ҳаммаси Мурожаатни ўқиб чиққанлиги турган гап. Биз Мурожаатда қандай вазият юз берганлигини айтиб, чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги тадбирларни баён қилиб бердик.

Албатта, бизнинг душманларимиз, социалистик тузумнинг душманлари бошқача қарор қабул қилишимизни хоҳлар эдилар. Бошқача қарор қабул қилишимиз ҳам мумкин эди. Бу қандай қарор бўлур эди? Саноат ҳисобига, мамлакат мудофаасига ажратилган капитал маблағларни камайтириш ҳисобига чорвачиликни ривожлантириш учун қўшимча миқдорда кўплаб маблағ ажратган бўлур эдик. Бу эса, душманларимизнинг айни муддаоси бўлур эди. Лекин, ўртоқлар, бундай қарорни қабул қилиш саноатимизнинг ривожланишига халақит берган, мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятига путур етказган бўлур эди. Ана шундай қарорни қабул қилиш билан душманларимизнинг айни муддаосидаги шарт-шароитларни яратиб берган бўлур эдик. Биз бундай қила олмаймиз — ҳозирги замон шароитида мамлакатимиз мудофаасини мустаҳкамлашга ажратилган маблағларни камайтиришимизга ҳеч бир коммунист, ҳеч бир онгли ишчи, ҳеч бир онгли деҳқон, ҳеч бир онгли хизматчи, зиёли ҳечқачон рози бўлмайди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)·**

Урушнинг нималигини бизда ҳар бир одам, ҳар бир оила билади. Агарда иккинчи жаҳон уруши деярли ҳар бир оилага таъсир кўрсатган — ҳар бир оиладан бирон киши ўлган ёки ярадор бўлган экан, бу ўтган уруш эди, ўртоқлар. Эндиликда эса, агарда биз заиф бўлсак, империалистлар янги, термоядро урушини бошлаб юборишлари, бу уруш жаҳонга миллион-миллион қурбонлар келтириши мумкин. Агарда илгари танк энг даҳшатли қурол ҳисобланган бўлса, эндиликда, ядро ва ракета қуроли мавжуд бўлган бир вазиятда ўша танк бундай даҳшатли қурол бўлмай қолди. Атом бомбаси портлаган тақдирда, шу танкда ўтирган одам ҳатто ўқ уза олмасдан, бир зумда ҳалок бўлади·

Шунинг учун, ўртоқлар, биз— партия иродаси билан, халқ иродаси билан раҳбарлик тепасига қўйилган Марказий Комитет, ҳукумат, — қандай замонда яшаётганимизни биламиз, душманларимиз, коммунизм душманлари социализм мамлакатини ер юзидан супуриб ташлаш имкониятини пойлаб турганликларини биламиз. Биз эса уларга бундай деймиз: йўқ, жаноб империалистлар, бунга ҳеч қачон муваффақ бўла олмайсиз! Нима учун? Шунинг учунки, биз кучлироқ бўлиб қолдик, Совет Иттифоқининг, барча социализм мамлакатларининг иқтисодий ва мудофаа қудрати ошиб кетди. Бизнинг куч-қудратимиз ана шунда. Урушга йўл қўймаслик учун биз меҳнат қилишимиз, маблағларни эҳтиёткорлик билан сарфлашимиз, маблағларни тўғри тақсимлашимиз ҳамда ҳамиша мамлакат мудофааси тўғрисида ғамхўрлик қилишимиз керак. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар, бир-икки йил ўтгач қишлоқ хўжалигига ёрдам бериш тўғрисида қабул қилган қароримиз мамлакатнинг бутун экономикасига баракали таъсир кўрсатганлигини ўзларингиз кўрасизлар. Қишлоқ хўжалиги бамисоли хамиртуруш солинган хамир кўпчиб чиққандай тез юксалади. Ана шу қарордан ташқари, биз қишлоқ хўжалигига ёрдамни кучайтириш соҳасида бошқа чораларни ҳам кўрдик: колхоз ва совхозларга тракторларни кўпроқ берамиз, минерал ўғит ишлаб чиқарадиган заводларни кўпроқ қурамиз, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа моддий воситалар берамиз. Колхозчиларни ва совхоз ишчиларини моддий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирлари кўрилмоқда, қишлоқ хўжалик ходимларининг ўз меҳнатидан манфаатдорлиги оширилмоқда. Ҳозир бизнинг машиналаримиз, моддий воситаларимиз бор, тажрибали, савияси баланд, ўқимишли кадрларимиз бор. Биз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтирамиз, аҳолининг ана шу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондиришга эришамиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Бу вазифани муваффақиятли суратда ҳал қилмоқ учун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни бошқаришни қайта қуриш керак. Биз ҳозир худди ана шу ишни амалга оширмоқдамиз.

Бу залга кубалик ёш дўстларимизгина эмас, уларнинг меҳмондўст мезбонлари — ёш москваликлар ҳам тўпланишди. Залда олти минг ўрин бор, сиз, кубаликлар эса минг кишисиз, холос, Демак, шу ерда ўтирган ўртоқлардан беш минги — москваликлардир.

Кубалик ўртоқлар, биз сизларга оқ йўл ва ишингизда муваффақиятлар тилаймиз, матонатли ва довюрак бўлишингизни тилаймиз. Сизларнинг довюраклигингиз эса юз бераётган воқеаларни тушунишингизга, халққа, революция ишига содиқлигингизга боғлиқдир.

Батистанинг судьялари Фидель Кастрони суд қилган вақтда у сўзлаган нутқни мен ўқиган эдим. Бу нутқ худди бир достондек ўқилади. Бу одам ўз душманларининг қўлида эди, ўз ҳаёти сақланиб қолишига умидвор эмас эди, шундай бўлса ҳам, у, судда судланувчи бўлмади, балки судья бўлди. У, Батистани суд қилди, унинг тузумини суд қилди, Куба халқига беҳад ишонди, Куба халқининг ғалабасига ишонди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

У бундай ишончни қаердан олди, дейишлари мумкин! Ўзининг ҳақлигига бўлган бу букилмас ишонч ўз халқига бўлган садоқатига, ўз халқининг ғалабасига бўлган аминлигига асосланган эди. Бу одамнинг ана шу ишончи, халқ олдида турган вазифаларни тўғри тушуниши империалистларнинг гумашталари уни ҳатто ўлимга ҳукм қилмоқчи бўлиб турган вақтда ҳам унга душманларга қарши курашмоқ учун куч-қувват бахш этди.

Халқ иши учун курашда ана шундай довюраклик қилган, ўлимга жирканч билан қараган бошқа кўпгина одамларни мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Владимир Ильич Лениннинг акаси — Александр подшо Александр III га суиқасд тайёрлашда қатнашганлиги учун подшо жаллодлари томонидан ушлаб олинганлигини ва дорга осилганлигини сизлар биласиз. Бу — Ульяновлар оиласининг бошига тушган зўр кулфат бўлган эди.

Владимир Ильич ўша вақтда ўсмир бола эди. Акасининг қатл қилинганлигини билгач, у, чоризмга қарши, капиталистик зулмга қарши курашдан воз кечмади. У, халқ иши учун якка-якка бўлиб кураш олиб бориб бўлмайди, бошқа йўл билан бориш керак, деди. Халқ иши учун курашда якка-якка ҳаракат қилмаслик, балки оммага таяниш, халқни курашга кўтариш керак. Халқнинг энг революцион қисми бўлган ишчилар синфини курашга кўтариш, ишчилар синфининг, халқнинг авангарди бўла оладиган, ишчилар синфини, бутун халқни уюштириб, етаклаб олиб бора оладиган ва унга тўғри йўлни кўрсатиб бера оладиган оммавий, революцион партияни вужудга келтириш керак. Чоризмга, капитализмга қарши,—деган эди Владимир Ильич Ленин, — курашни якка-якка ҳолда олиб бормаслик керак. Киши нақадар қаҳрамон бўлмасин, унинг бир ўзи енгиб чиқишга ожизлик қилади. Агарда халқнинг авангарди, илғор қисмидан иборат оммавий партия тузилса, у партия халқни кўтарса, унинг курашига бошчилик қилса, — ишчилар синфи, халқлар, албатта, ғалаба қозонади. Мана, биз ғалаба қилдик, ўртоқлар!

Мана, Ленин қандай буюк довюраклик кўрсатди, революцион марксча таълимотни мана қай тарзда тушунди, мана шу революцион марксча таълимот ишчилар синфига, халққа ғалаба қозонишнинг, эксплуататор синфлар ҳукмронлигини ағдариб ташлашнинг, ишлаб чиқариш воситаларини экспроприация қилишнинг, халқ ҳокимиятини ўрнатишнинг бирдан-бир тўғри йўлини кўрсатиб турибди.

Довюракликни ва улуғ коммунизм ишининг ҳақлигига ишончни кўрсатувчи яна бир ажойиб мисолни айтиб ўтишга рухсат бергайсиз. Георгий Димитров ана шундай намуна кўрсатди. Болгар халқининг буюк фарзанди Георгий Михайлович Димитров олиб борган қаҳрамонона курашга доир воқеаларни хотирамда тиклаш учун яқинда Лейпциг процесси тўғрисидаги китобни бошқатдан ўқиб чиқдим. Лейпциг процессида Димитровни бамисоли йўлбарслар билан бир қафасга солиб қўйилган эди, дейиш мумкин. Шу процессда Георгий Димитров айтган сўзларни ўқиганда кишининг ҳаяжонланмаслиги мумкин эмас. У шундай бир тарзда гапирдики, гўё Лейпцигда у суд қилингани йўқ, балки у суд қилди. Герингни суд қилди, Геббельсни суд қилди, Гитлерни суд қилди, фашист корчалонларни ва йиртқичларни суд қилди, фашистлар режимини суд қилди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Унинг шундай довюраклик қилганига сабаб нима? Бунга сабаб ишончининг зўрлигидир! Фашист йиртқичлар қўлидан қутулиб чиқиб кетишига Димитровнинг кўзи етар эди, дейиш қийин. Лекин у ўлимдан қўрқмай, ўз душманларини, ишчилар синфининг душманларини, прогрессив инсоният душманларини суд қилди, суд қилганда ҳам довюраклик билан суд қилди.

Владимир Ильич Ленин, Георгий Михайлович Димитров ва халқнинг бошқа йўлбошчилари курашган, юз минглаб, миллионлаб курашчилар марксча-ленинча таълимотнинг тантанаси учун жонини қурбон қилган ва қонини тўккан иш эндиликда ғалаба қилди, социализм байроғи Европа ва Осиёдаги кўпгина мамлакатлар узра мағрур ҳилпираб турибди. Владимир Ильич Ленин жасади Москва Қизил майдонидаги Мавзолейда сақланмоқда ва, Мали Республикасининг президенти Мэдибо Кейта тўғри айтганидек, жаҳоннинг барча мамлакатларидаги кишилар бир чашмага интилган каби шу Мавзолейга талпиниб, шу булоқдан баҳраманд бўлишга, халқлар бахт-саодати учун курашда ўзларига куч-қувват ва мардонаворлик олишга ҳаракат қилмоқдалар. Георгий Димитровнинг жасади София шаҳридаги Мавзолейда сақланмоқда ва, уни зиёрат қилишга бораётган одамларнинг кети узилмаётир. Ана шу йўлбошчилардан миннатдор бўлган авлодлар уларни халқлар озодлиги ва бахт-саодатининг, коммунизм ишининг мард курашчилари деб асрлар бўйи уларни шарафлайверадилар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Хўш, Ленинга қарши, Димитровга қарши курашган одамлар қаёқда қолди? Димитровни суд қилган кишилар қаёқда қолди? Геббельс қаёқда қолди? Геббельс ўз-ўзини заҳарлаб ўлдирди. Геринг қаёқда қолди? У ҳам ўз-ўзини заҳарлаб ўлдирди. Гитлер қаёқда қолди? У ўз-ўзини отиб ўлдирди ва яхши иш қилди, чунки уни ўлдиришдек кўнгилсиз ишдан бизни қутултирди. **(Залда жонланиш, гулдурос қарсаклар).**

Гитлер бутун дунёни ўзига бўйсундирмоқчи эди. Унинг атрофидаги одамларнинг ҳикоя қилишича, совет қўшинлари Берлинга яқинлашиб қолган пайтда, Гитлер: менинг бошқа иложим қолмади, ўз-ўзимни ўлдиришим керак, чунки мени руслар тутиб олса, темир қафасга солиб, энг йиртқич ҳайвонга ўхшатиб ҳаммага кўрсатишади, деган экан. Чамаси, у тўғри фикр юритган, фақат, афсуски, эси кечроқ кирди-да. **(Залда жонланиш. Гулдурос қарсаклар).**

Ўртоқлар! Халқ иши учун курашда ҳамиша довюрак ва муросасиз бўлиш, партия билан, халқ билан бирга бўлиш, халқ манфаатларини бир лаҳза ҳам унутмаслик керак. Шуни унутмаслик лозимки, душманлар бизнинг қийинчиликларимиздан ҳамиша фойдаланиб келдилар ва фойдаланаверадилар, бизнинг аҳволимизни мушкуллаштиришга, олға қараб боришимизга халақит беришга, агар иложини топсалар — бўғиб ташлашга уриниб келдилар ва уринаберадилар. Буни ҳамиша эсда тутишимиз керак, ўртоқлар!

Биз довюрак бўлишимиз, куч-қувватимизнинг, халқ иши учун мардона курашган революционерлар маънавий куч-қувватининг ҳамиша асосий манбаи бўлган ва бўладиган марксча-ленинча таълимот позицияларида қаттиқ туришимиз керак. Мен сизларни ана шундай бўлишга даъват этаман. **(Гулдурос қарсаклар).**

Революцион байроқ остида саф тортгач тўла ғалаба қозонгунга қадар охиригача олға қараб боравериш, ҳамма ғовларни енгиб ўта бериш керак· Сиз, кубаликларга менинг истагим шу. **(Давомли қарсаклар).**

Бизнинг дўстимиз ва сизнинг йўлбошчингиз Фидель Кастрога сиҳат-саломатлик тилаб билдирган истакларимни етказишингизни сўрайман **(Гулдурос, давомли қарсаклар, табрик хитоблари янграйди).** Унга сиҳат-саломатлик тилаб ўтирмаса ҳам бўлади: ўзи девдек бақувват одам. **(Жонланиш, қарсаклар)·** Лекин сиҳат-саломатлик бақувват одамга ҳам зиён қилмайди.

Фидель Кастро раҳбарлигида жипслашган, шонли кураш йўлини босиб ўтган, ғалабага эришган ва эндиликда Кубанинг экономикасини социалистик асосларда қайта қуриш учун муваффақиятли суратда кураш олиб бораётган бутун революцион коллективга энг яхши тилакларимни етказишингизни сўрайман. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Кубада бор бўлган барча соғлом кучлар революция байроғи остида, Фидель Кастро ва Куба революционерлар партияси теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашишини тилаб бутун Куба халқига — Куба ишчилари, деҳқонлари, халқ интеллигенциясига билдирган энг яхши тилакларимни етказишингизни сўрайман· **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Комсомол, ёшлар партиямизнинг ҳамиша содиқ ва жанговар ёрдамчиси бўлиб келганликлари учун комсомолга, вакиллари мана шу залда ўтирган ёшларимизга миннатдорчилик билдирмоқчиман. Ҳамиша, партияга ёрдам ва мадад керак бўлиб қолган оғир дамларда комсомол, ёшлар «лаббай» деб отилиб чиқди ва ҳамиша партия билан ҳамдам бўлди. Ёшларимизга қойил қолмай бўладими! **(Гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар, КПСС шарафига хитоблар янграйди).**

Ўртоқлар! Шу нарса эсимдаки, ўртоқ Фидель Кастро билан Нью-Йоркда суҳбатлашган вақтимизда, мен: биласизми, шу ердан кетишга жуда ошиқаяпман; бу ернинг ҳавоси шундай дим, намки, нафас олиб бўлмайди; қошкийди Москвага, Ватанимга тезроқ қайтиб борсам, деган эдим. У эса менга: мен ҳам бу ерда ўзимни ёмон сезаяпман; менга бу ер жуда совуқлик қилаяпти, Кубанинг иссиғини соғиниб қолдим ва бу ердан қачон кетар эканман деб айтган эди. **(Залда жонланиш, қарсаклар)·**

Ҳар қандай одам ўзи одатланиб қолган иқлим шароитларидан узоққа бориб қолса қийналади. Сизлар бу ерда бизнинг ҳам совуғимизни еб, ҳам офтобимизда куйиб пишганингиздан кейин бу нарсани яхшироқ тушуниб олган бўлсангиз керак. Бизнинг ёшларимиз ҳам Кубадаги иқлим шароитларига осонлик билан кўникиб кетмаса керак. Айтишларича, сизларнинг юртингизда европаликлар учун ноябрь, декабрь ва январь ойлари энг яхши вақт эмиш, ёзда юртингизга бормаган яхшироқ эмиш, чунки тропик минтақага хос жазирама ҳукм сурар экан.

Совет ёшларига ҳатто ўз Ватанида ҳам оғир иқлим шароитларини бошидан кечиришга тўғри келмоқда. Партиянинг чақириғига биноан неча юз минглаб совет йигит ва қизлари мамлакатимизнинг шарқий районларидаги қўриқ ерларни ўзлаштиришга отландилар, қўриқ ерларга, Сибирда заводлар, темир йўллар, гидроэлектростанциялар қуришга жўнаб кетдилар. Сизлар, масалан, Братскнинг нималигини биласизларми?! Йўқ, Братскнинг нималигини сизлар ҳали билмайсизлар. **(Залда жонланиш),** 50 градуслик совуқ бўлиб турган январь ойида сизларни ўша ерга олиб борса, Братскнинг нима эканлигини ўшанда билиб оласизлар. **(Залда жонланиш, қарсаклар).** Бизнинг ёшларимиз эса, ўша ерда ишлаяпти ва ишлаганда ҳам ўйнаб-кулиб ишлаяпти.

Совет йигит ва қизлари Сибирга холаси ёпиб қўйган иссиқ сомсани ейишга бормайдилар, улар тайгага, ҳали яқиндагина айиқлар қувиб чиқарилган ерларга бормоқдалар. **(Залда жонланиш, қарсаклар).** Бу ерларда кўп қулайликлар йўқ, одамлар дастлабки пайтларда кўпинча палаткаларда ҳам яшади, Гап, ҳожатхонанинг иссиқ ёки совуқ бўлиши устида бораётгани ҳам йўқ. **(Залда жонланиш).** Ахир ҳамма-ёқ бепоён Сибирь тайгаси-ку.

Бир неча йил муқаддам қўриқ ерларни ўзлаштириш зарурати туғилиб қолди. Бу жойлар ярим даштликлардан иборат бўлиб, у ерларда ҳеч ким яшамас эди дейиш мумкин. Хўш, нима қилмоқ керак, деган масалани муҳокама қилдик ва, ёшларга мурожаат қилайлик, деган қарорга келдик. Ёшлар партиянинг чақириғини бажонидил маъқулладилар ва қўриқ ерларга қараб йўл олдилар. Улар бу ерларга палаткалари билан бирга келдилар, палаткаларда яшаш учун унча қулай эмаслигини биласиз. Аммо бизнинг халқимиз немис-фашистларга қарши курашган вақтда ҳам палаткаларда яшашга, баъзан эса палаткасиз, ертўлалар ва окопларда яшашга тўғри келган эди. Ёшлар қўриқ ерларга бордилар, бу ерларга танкларни эмас, балки трактор ва комбайнларни олиб келдилар. Подшолар қўриқ ерларни ўзлаштириш ва у ерларга одамларни кўчириб жойлаштириш учун асрлар мобайнида қилолмаган ишларни совет кишилари 3—4 йил ичида бажардилар. Бу ишларни кимлар бажарди? Бизнинг шонли ёшларимиз! Бизнинг шонли комсомолимиз! Бизнинг [illegible] халқимиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Шу сабабли, ўртоқлар, биз кечагина эълон қилинган жуда масъулиятли қарорни қабул қилганимизда партияга ишондик, комсомолга ишондик, ўз халқимизга ишондик, халқимизнинг ана шу чора зарур эканлигини тўғри тушуниб олишига амин бўлдик. Биз келгусида яхшироқ шарт-шароитни вужудга келтирмоқ учун бугун шундай чора кўришга қарор бердик. Бинобарин, бизнинг халқимиз ҳозирги кундаги қийинчиликларни енгиб ўтиши керак, аҳволни тушуниши керак ва ўзи тушуниб олибгина қолмай, балки ҳали яхши англамаётган кишиларга ҳам тушунтириб бериши лозим. Бундай кишилар ҳали бор, ўртоқлар.

Мен партияга, партия аъзоларига, комсомолга, ишчилар синфига, колхозчи деҳқонларга, интеллигенцияга мурожаат қилмоқдаман. Колхозчиларга мурожаат қилиш осонроқ, чунки улар устама олдилар. Мен ана шу қарор зарур ва муҳим чора эканлигини тўғри тушунганликлари учун, бу тадбирни ўзлари тўғри тушунибгина қолмай, балки бу тадбирнинг зарурлиги ва муҳимлигини бошқаларга ҳам тушунтириб, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга халақит бераётган ва жамоатчиликка зарарли бўлган унсурларга қарши кураш олиб бораётганликлари учун уларга партия ва ҳукумат номидан миннатдорчилик изҳор қиламан. Бундай унсурлар эса ҳали бор, юлғичлар, дангасалар ҳали бор, жиноятчилар ҳам ҳали бор. Совет кишиларининг юксак онглилиги, уюшқоқлиги, жипслиги—ҳар қандай қийинчиликни бартараф қилишга ёрдам берадиган буюк кучдир.

Биз социализм йўлига биринчи бўлиб ўтиб олган Ватанимиз билан фахрланамиз. Совет кишилари ҳеч кимнинг Ватанимизнинг юксак обрўсига путур етказишига асло йўл қўймайдилар.

Бундан саккиз йил муқаддам Москва институтларидан бирида рўй берган бир воқеани менга сўзлаб беришди. Қардош социалистик мамлакатларнинг кўпгина йигит ва қизлари ўқиш учун бу институтга келганлар, Булар орасида руминиялик сулув бир қиз ҳам бўлган, у революцион романтика руҳида тарбияланган бўлса керак. Совет Иттифоқига келгач, у барча совет кишиларини мақтаб гапириб юрган. Кунларда бир кун трамвайга чиққанида, чўнтагидан ҳамёнини олдириб қўйган. **(Залда жонланиш).** У институтга келганидан кейин барча совет кишиларини койиб бошлаган. Бу қандай гап, социалистик мамлакат бўлса-ю, трамвайда ёнингдаги ҳамёнингни олиб қўйса.

Афсуски, ўртоқлар, турмушда соғлом, илғор нарсаларни даври ўтиб кетган ёмон нарсалар билан аралаштириб юбориш ҳоллари ҳам рўй беради. Бизнинг халқимиз ажойиб халқ, у революция қилди, социализм қурди. Аммо, контрреволюция билан бирга борган кишилар ҳам бўлди ва биз гражданлар уруши вақтида уларга қарши тўрт йил мобайнида жанг қилдик. Бинобарин, ҳамма ҳам революцияга тарафдор эди, деб бўлмас эди, революцияга қарши чиққанлар ҳам бор эди, капиталистлар, помешчиклар, савдогарлар ва кулаклар бор эди, безорилар, ўғрилар ва бошқа жиноятчилар ҳам бор эди.

Ҳозирчи? Бизнинг ёшларимиз соғлом, бақувват ёшлардир, аммо ёшлар ўртасида юлғичлардек иш кўраётган кишилар ҳам бор: бугун қанчалик кўп юлқиб олсанг, шунчалик яхши, эртаги кунда эса ўт-ўлан ўсмаса ҳам майли, бундай кишиларни бошқа ҳеч нарса қизиқтирмайди.

Шу сабабли биз, — коммунистлар, комсомоллар ва партиясизлар шахсан мардлик кўрсатибгина қолмай, балки бутун халқнинг, бутун жамиятнинг манфаатларини, биз рўёбга чиқариш учун хизмат қилаётган иш манфаатларини чуқур тушуниб олишимиз ҳам керак. Биз, партия ва ҳукуматнинг халқ манфаатларини кўзлаб амалга ошираётган тадбирлари зарур тадбирлар эканлигини тушунмаётган кишиларга таъсир кўрсатишимиз лозим, Ҳозирги кунда гўшт харид қилиш нархларини ошириш каби чора амалга оширилмаса, эртаги кунда ана шу маҳсулотларнинг етишмай қолишини, гўшт сотиб олиш учун навбат кутиб туриложагини ҳамма тўғри тушуниб олмоғи керак. Бу маҳсулотларнинг етишмай қолишига барҳам бермоқ учун биз яқин вақт ичида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун шарт-шароит вужудга келтирадиган қарор қабул қилишимиз керак эди.

Харид нархларини ошириш билан бир вақтда иш ҳақини ҳам ошириб бўлмайдими? деб айтишлари мумкин. Хўш, бунинг оқибати қандай бўлур эди? Биз нархларни ошириш билан бирга иш ҳақини ҳам кўпайтирганимизда, пул миқдори ортган бўлур эди, зарур миқдорда гўшт бўлмаганлиги сабабли гўштга бўлган эҳтиёж камаймас эди. Пул қанчалик кўп бўлса, гўшт етиштириш кўпайтирилмас экан, гўшт магазинларида навбат кутиб турувчилар ҳам шунчалик кўп бўлади, Буни тушуниб олиш ва тушунтириб бериш керак, буни тушунмаётган ёки тушунишни истамаётган кишиларни туртиб қўйиш керак. Такрор айтаманки, тушунтириб бериш ва хабардор қилиб қўйиш керак, лозим бўлган тақдирда эса туртиб ҳам қўйиш керак. Бундай қилмай илож йўқ.

Мен ўз нутқимни тамомлаш олдидан, азиз дўстлар, сизларни ишонтириб шуни айтишни истайманки, биз Совет мамлакати ривожланиб, мустаҳкамланиб бориши учун, бойликларимиз ортиб борсин учун ҳамма ишни қиламиз. Бизнинг ленинчи партиямиз, улуғ халқимиз XXII съезд қабул қилган ва КПСС Программасига ёзилган ишларни рўёбга чиқармоқда, — совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунизмда яшайди! Биз коммунизм қурамиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар, «Ура!» хитоблари).**

Ўртоқлар! Бир ҳовуч монополистларни мустасно қилганда, жаҳондаги ҳамма кишилар тинчликни истайдилар. Аммо, империалистик давлатларда монополистлар зўр таъсир, катта кучга эгадирлар. Шу сабабли социалистик мамлакатларнинг халқлари империалистларнинг кирдикорларига нисбатан сергак бўлишлари керак, ўзларининг революцион жипслигини мустаҳкамлашлари лозим. «Худога ишон-у, лекин ўзинг ғафлатда қолма» дейдилар. Жипслик — жуда яхши нарса. Социалистик давлатда мустаҳкам экономикага эга бўлар эканмиз, бунинг устига яна армия учун яхши қурол-яроғларга эга бўлар эканмиз, бу янги уруш бошлашни хаёл қилаётган кишиларни эс-ҳушига келтириб қўядиган энг яхши восита бўлади. Биз шундай воситаларга эгамиз ва ер юзида тинчликни таъминлаш учун ҳамма чораларни кўрамиз. Биз қуролсизланишга тайёрмиз. Бизнинг мухолифларимиз, ана шу монополистик капитал корчалонлари ёппасига ва батамом қуролсизланишга рози бўлганларида, бу барча кишилар учун қандай катта бахт бўлур эди. Чунки, биринчидан уруш бўлмас эди. Чунки, иккинчидан, ҳозирги вақтда армияларда ва қурол-яроғ ишлаб чиқаришда банд бўлган жуда кўп куч ва воситалар бўшатилган бўлур эди. Бу куч ва воситаларнинг ҳаммаси тинч яратувчилик ишларига, халқларнинг бахт-саодатига сарф қилинган бўлур эди.

Ўртоқлар, бу нарса фақат бизгагина боғлиқ эмаслигини яхши биласиз. Биз қуролсизланишни амалга оширишга тайёрмиз, лекин империалистик давлатларнинг ҳукмрон доиралари бунга қаршилик кўрсатмоқдалар, қуролсизланишдан қўрқмоқдалар. Бу гаплардан шундай хулоса чиқариш керак: тинчлик учун, барча халқлар ўртасида дўстлик учун курашни кучайтириш, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсатини ўтказиш, социалистик давлатларимизни мустаҳкамлаш, уларнинг экономикасини ривожлантириш ва қуролли кучларимизни юксак даражада сақлашимиз керак. Биз худди шундай қилмоқдамиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин шонли Куба халқи! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин ўз йўлбошчиси Фидель Кастро бошлиқ революцион Куба! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин Совет Иттифоқи халқлари билан Куба халқи ўртасидаги дўстлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин барча халқлар ўртасидаги дўстлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин бутун дунёда тинчлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради. «Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!», «Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!», «Яшасин совет ва куба халқлари ўртасидаги абадий дўстлик!» хитоблари. Ҳамма қуйидаги сўзларни такрорлайди: «Ленин биз билан бирга!», «Ленин биз билан бирга!», «Фидель—Хрушчев ҳамиша бирга», «Фидель—Хрушчев!», «Фидель—Хрушчев!». «Ура!» хитоблари).**

КЎЧАТНИ ТЎЛА САҚЛАБ ҚОЛИШ ҲАР БИР ПАХТАКОРНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИДИР

Тўлаганов ваъдасини бажармаяпти

ТУЙТЕПА. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ўтган йили авжи пахта терими қизиб турган пайтда Ўрта Чирчиқ район ижроия комитетига машина-йўл станция бўлимининг бошлиғи ўртоқ Акбар Тўлаганов чақирилди. Унга «Ленин йўли» колхозининг 9-бригадаси жойлашган Туябўғиз сув омбори томондаги участкасига борадиган 6 километрлик йўлни тезда қуриб тамомлаш вазифаси топширилди. Тўлаганов бу талабга эътироз билдирмади, аксинча қўлини кўксига қўйиб «хўб бўлади, бажарамиз», деб чиқиб кетди. Лекин Тўлаганов ваъда беришга берди-ю, уни бажаришни ўйламади. Натижада колхоз 6 километр ўрнига 18 километр йўл юриб, Чиғириқдаги пахта пунктига 2244 тонна пахтани ташишга мажбур бўлди.

Райондаги ўртоқ Тўлаганов бошлиқ машина-йўл станцияси 1961 йил апрель ойида 6 километрлик йўл қуриб бериш тўғрисида шартнома тузган, шу иш юзасидан колхоздан 33 минг сўм пул ҳам олган эди. Пул олишга олишди-ю, лекин йўлни чала-чулпа қуриб, ишни тугалламай тўхтатиб қўйди. Янги йўл қуриш баҳонаси билан эски йўл ва кўприклар ҳам бузиб ташланди. Натижада колхознинг бу участкасидаги одамлар 6 километр ўрнига 18 километр йўл юришга, шунча йўл юриб ўғит ва бошқа зарур нарсалар ташишга, тракторлар ҳам шу масофани айланиб ўтишга мажбур бўлмоқдалар.

Колхоз раҳбарларининг бу йўлни тезда битириб бериш тўғрисидаги ҳақли талабларига Тўлаганов, машина-йўл станциясининг бош инженери К. В. Кан ўртоқлар лоақал қулоқ ҳам солмаётирлар. Колхоз ишини осонлаштириш ўрнига сунъий қийинчилик туғдираётган бу ташкилотнинг ваъдабоз раҳбарларини тартибга чақириб қўйиш керак.

Б. ХАЛИЛОВ.

Ёрдамингиз учун раҳмат

Бизнинг совхозимиз янги ташкил этилган хўжаликлардан биридир. Унга ленинча газета «Правда»нинг номи берилган. Хўжалигимиз жойлашган ерлар бундан 2—3 йил муқаддам қақраб ётган чўл эди. Эндиликда эса шу чўл ўрнини ям-яшил пахтазорлар эгаллади. Маълумки, чўл шароитида ғўзани соғлом ўстириш, пахтадан мўл ҳосил етиштириш катта куч талаб этади. Ишда анчагина қийинчиликларга дуч келинади.

Бизнинг бундай қийинчиликларимизни назар-эътиборга олиб, Янгийўл район партия комитети ва район ижроия комитети яқиндан кўмаклашмоқда. Яқинда бригадамизга шу районнинг колхозларидан бир группа комсомол-ёшлар келишди. Улар орасида Ленин номли колхоздан М. Қўчқоров, М. Рустамов, Т. Сангиров, Т. Эгамбердиев ва бошқа ўртоқлар бор. Шу кунларда улар ғўзаларни кўнгилдагидек парвариш қилишда бригадамиз аъзоларига яқиндан ёрдам беришмоқда. Ҳозир ғўзаларимизнинг ривожи чакки эмас. Кўчатларимиз бут. Барча майдонга биринчи ишлов беришни муваффақиятли тугалладиқ. Сувчиларимиз ҳар бир туп ғўзани қондириб суғоришга алоҳида эътибор беришмоқда. Биз бу йил албатта ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Бригадамизга ёрдам бераётганликлари учун Янгийўл район партия комитети ва район ижроия комитетига пахтакорларимиз номидан чексиз миннатдорчилик изҳор қиламиз. Ёрдамингиз учун раҳмат!

М. МАҚСУДОВА,
Гулистон районидаги «Правда» совхозининг бригада бошлиғи.

—Камида 30 центнер учун! Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг ўртоқ М. Шарипов бошлиқ бригадаси аъзоларининг шиори ана, шундай. Шу кунларда бригада далаларида иш қизғин. Ғўзани суғориш, культивация қилиш ишлари сифатли ўтказилиб, мўл ҳосилга замин яратилмоқда. Суратда: культивация пайти. Ўнгда (юқоридан пастга) моҳир механизатор М. Аҳмедов, Ж. Қамбаров ўртоқлар. Улар ғўзаларга икки томонлама ишлов беришда ғайрат кўрсатаётирлар.

М. Шевелев фотоси.

ОБЛАСТИМИЗ ПАРРАНДАЧИЛАРИНИНГ КАТТА ЮТУҒИ

Областимиз паррандачилари КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларига жавобан меҳнат унумдорлигини ошира бориб, шу йил 28 майда давлатга тухум сотиш юзасидан берилган биринчи ярим йиллик планни муддатидан анча илгари бажардилар. Она-Ватанга ҳаммаси бўлиб 13 миллион 440 минг дона тухум етказиб берилди. Бу ўтган йилдагидан 2 миллион 938 минг дона кўп тухум демакдир.

Бу муваффақиятга эришишда Оққўрғон, Қуйи Чирчиқ, Сирдарё, Комсомол ва Чиноз районларининг паррандачилари жуда катта ҳисса қўшишди. Бу районлар давлатга тухум сотиш йиллик планини ҳам ошириб адо этишга муваффақ бўлдилар.

Шу кунларда областимизнинг хўжаликларида давлатга тухум сотиш қизғин давом этмоқда.

Ғайратлари зўр

Шу кунларда Оққўрғон районининг илғор хўжаликларида бўлсангиз, меҳнат завқига берилиб, ғўзани кўнгилдагидек парвариш қилаётган пахтакорлар билан учрашасиз. Сўзимнинг устидан чиқаман, Ватанга мўл пахта ҳосили етказиб бераман, деган деҳқонлар ғанимат фурсатларни қўлдан бой бермаслик учун курашишаяпти.

Райондаги Ленин номли колхознинг ўртоқ А. Нурматов бошчилик қилаётган бригадасида ана шундай деҳқонлар кўп. Улар бу йил 131 гектар майдонга чигит экишган. 30 центнерни кўзлаб белни маҳкам боғлашган. Тракторчилардан Омон Муродов, Абди Сайдуллаев ўртоқлар кунига 9—10 гектар майдонни сифатли культивация қилишаяпти. Уларнинг фидокорликлари натижасида бригадада ҳозир иккинчи комплекс парвариш тугалланган.

Шу колхознинг ўртоқ Абдуназар Алданов бошчилик қилаётган бригадаси далаларида ҳам мўл ҳосил етиштиришга ихлос қўйиб меҳнат қилаётган деҳқонларни кўп учратасиз. Мана, Эсиргап ота Абдуллаев. У анча кексайиб қолган. Лекин ота бригада аъзолари мўл ҳосил етиштириш учун жон куйдириб ишлаётганларида эртадан-кечгача ҳузур қилиб ётишни ўзига эп кўрмади. Далага чиқди. ғўза суғорабошлади. Ҳозир уни ҳамма ҳурмат қилади. Эски деҳқон эмасми, Эсиргап ота суғоришнинг миридан-сиригача билади.

— Баъзилар, — дейди Эсиргап ота, — ғўзамизни обдон қуёшга тоблаб, сўнгра сув қўямиз деб юришади. Оқибатда қуёшнинг иссиқ ҳароратида ғўза чанқаб қолади. Бундай кайфиятдан воз кечиш керак. Ғўзанинг чанқоқлиги сезилдими, дарҳол сувни қўйиб юбориш керак. Бунинг ҳосиятги катта бўлади. Мен кунига 3,5—4 гектар ердаги ғўзани қондириб суғораяпман.

Ота Б. Ҳайитқулов, О. Фармонов каби сувчиларга ўз тажрибасини ўртоқлашаяпти. Эсиргап ота ишлаётган бригада аъзолари бу йил 157 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил ундиришга сўз беришган. Агар улар мавсум охирига қадар ишни ҳозиргидек яхши давом эттирсалар, албатта ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

М. ПУЛАТОВ,
Х. АҲМЕДОВ.

КАМИДА 25 ЦЕНТНЕР

— Ғўза ўз вақтида культивация қилиниб, озиқлантирилса, қондириб суғорилса, мўжалдаги ҳосилни бемалол олиш мумкин, — дейди 2-«Далварзин» совхозининг бригадири ўртоқ С. Жўраев. — шу кунларда бригадамиз ишчилари ғўза қатор ораларини иккинчи марта культивациядан чиқармоқдалар. Айниқса, моҳир механизатор Қулбой Эшонқулов яхши ишламоқда. У нормасини 110—120 процент бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Бригада ишчилари ғўзаларни табақалаштириб суғоришга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Сувчилардан Б. Эшонқулов, З. Юнусов, А. Раҳмонов, Х. Қўшдавлатовлар эгатларга сувни жилдиратиб тараб, ҳар бир туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар.

Суғорилган карталар етилиши биланоқ сифатли культивация қилиниб, ёввойи ўтлардан тозаланмоқда. Бу ишларни бажаришда Ш. Оққулова, Я. Мингбоева, Т. Элбоева ва бошқалар ўзларининг самарали меҳнатлари билан кўпчиликка намуна бўлишяпти.

Бу йил 127 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 20 ўрнига камида 25 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган бригада ишчилари бир жон, бир тан бўлиб астойдил меҳнат қилмоқдалар.

А. ЭГАМҚУЛОВ.

СОВХОЗ ДАЛАСИДА

Совет кишилари неча асрлардан бери «қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган», «оч дала»лар, жазирама саҳроларни ҳар жиҳатдан яшнаб турган боғзор, узумзор ва мўл ҳосилли экинзор, пахтазорларга айлантирмоқдалар. Собиқ чўл ўрнида ташкил қилинган илғор «Фарҳод» совхози азаматларининг ҳаммага манзур бўлаётган ажойиб ишлари бунинг ёрқин мисолидир.

Совхоз ишчилари ўз хўжаликларини тобора гуллатиш учун кенг далаларда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарганлари ҳолда ғайрат ва фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Чўл қувиб, саҳрога човут солиб, янги ерлар очиб, ўз совхозларининг шуҳратини йил сайин оширмоқдалар. Совхозда 1956 йилда ҳаммаси бўлиб 1700 гектар ернинг ҳар гектаридан атиги 7 центнердан ҳосил етиштирилган бўлса, бу йил 5600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 18 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилинган.

Тажриба-таянч хўжалиги деб аталган бу илғор хўжаликнинг меҳнатсевар коллективи фақат янги ерлар очиш, қақраган чўллар ва биёбонларни обод қилиш соҳасидагина эмас, балки қўриқ ерлардан тобора кўпроқ ҳосил етиштириш соҳасида ҳам чинакам ташаббускорлик кўрсатмоқда. Совхоз директори ўртоқ Қурбон Ботиров биз билан бўлган суҳбатда қуйидагиларни айтиб берди:

— Совхозимиз, — дейди у, — ўтган йили давлатга ҳаммаси бўлиб 7034 тонна пахта топширган бўлса, бу йил кам деганда 10 минг тонна «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдамиз. Қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчев Мирзачўлга келганида биз унга: узоғи билан 1965 йилда совхозимиз бўйича гектаридан камида 25 центнердан ҳосил етиштиришни ваъда қилган эдик. Илғорларимизнинг тажрибаси ва ишимизнинг ҳозирги суръати ўртоқ Хрушчевга берган ваъдамиз 1965 йилда эмас, балки 1964 йилдаёқ тўла бажарилишидан далолат бермоқда.

Совхозда 6 та бўлим, 48 та бригада бор. Набижон Жўраев, Олим Азимов ўртоқлар бошлиқ бўлган бригадаларда ўтган йили 87—100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил топширилган бўлса, бу йил уларнинг ҳар бири ўз бригада майдонларининг ҳар гектаридан камида 30—35 центнердан «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олган.

Мирзачўл об-ҳавосининг баъзи инжиқликларига, ноқулайликларига, дамбадам содир бўладиган шамол ва бўронларига қарамасдан совхоз ишчилари ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан бутун майдонларда ғўзаларни бир текисда ундириб олиш билан бирга, озиқлантириш, суғориш ва ишлов беришни ҳам бир-бирига маҳкам боғлагани ҳолда олиб бормоқдалар.

Суғоришга алоҳида эътибор берилаяпти. Махсус ажратилган 160 тажрибали сувчи шланга, сунъий ёмғир ёғдириш ва най усулларини қўлланиш билан сувнинг бир томчисини ҳам нобуд қилмаслик учун курашмоқда. Бу соҳада Бекбўта Қўчқоров, Тошпўлат Чўраев, Отабек Бегимқулов, Доврон Қурбонов сингари миришкор сувчилар, айниқса, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар ғўзани кечаси-ю кундузи қондириб суғормоқдалар. Ер ҳайдаш, чигит экишда ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатган совхоз тракторчи ва механизаторлари ғўза қатор ораларига ишлов беришда ҳам фидокорлик кўрсатмоқдалар. Ҳозир эса совхоз коллективи Мамаюсуп Соипов, Бозор Суюнов, Абдуманнон Муҳитдинов сингари илғор механизаторларнинг номини ҳурмат билан тилга олади. Чунки бу илғор механизаторлар мавсум бошланганидан бери деярли ҳар куни ўзларига берилган кундалик культивация нормасини юқори сифат билан бир ярим, икки ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Ўртоқ Александр Кошелов бошлиқ бўлган машҳур комплекс механизациялашган бригада ғўзаларини кўриб ҳавасингиз келади. Об-ҳавонинг баъзи ноқулайликларига қарамасдан Кошелов бригадасининг аъзолари 248 гектар майдондаги ғўзанинг ҳаммасини бир текисда ундириб олишга ва ғўза қатор ораларига ишлов беришни совхозда биринчилар қаторида қизитиб юборишга муваффақ бўлганлар. Александр Кошеловнинг ўзи универсални бошқаргани ҳолда кундалик нормасини уч баравар ошириб бажаряпти.

Совхоз коллективи бу йил давлатга 10 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олган экан, уни шараф билан бажариш учун лозим бўлган барча чора ва тадбирларни кўрмоқда.

А. ПЎЛАТ.
Янгиер «Фарҳод» совхози.

25 ЦЕНТНЕРДАН ОШСА ОШАДИКИ...

Ўртоқ Яхшилик Ғўжиев бошлиқ бригадада ғўза парвариши зўр уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Ҳозиргача барча майдондаги ғўзалар бир марта узунасига ва кўндалангига культивациядан чиқарилди. Шу кунларда иккинчи парвариш қизитиб юборилди.

Ғўзаларнинг текис ва нормал ривожланишида механизатор Жалил Мусаевнинг ҳиссаси катта бўлаётир. Ўз агрегатининг унумли ишлашини таъминлаб, кунига 10—12 гектар майдондаги ғўзани культивация қилмоқда.

— Ҳосилдорлик гектар бошига 25 центнердан ошса ошадики, кам бўлмайди, — дейди бригадир. Я. Ғўжиев ишонч билан.

Бригададаги ишлар ана шу мажбуриятга яраша.

Барча майдондаги ғўзалар ёввойи ўтдан тозаланган, кун сайин гуркираб ўсмоқда.

Сувчилардан Бекмуродов ва Ш. Рўзиқуловлар, айниқса ғайрат қилмоқдалар. Улар кунига 2—3 гектар майдондаги ғўзани мириқтириб суғормоқдалар. Ҳозиргача 80 гектардан ортиқ майдондаги ғўза биринчи сувдан чиқарилди.

Бўлимнинг А. Саидқулов, Э. Тўйчиев, Қ. Шербеков ўртоқлар бошлиқ бригадалари далаларида ҳам ғўза парвариши ҳар томонлама кучайтириб юборилди.

И. СУЯРҚУЛОВ,
«Пискент» совхозининг 4-бўлими.

Маҳаллий Советлар ходимларининг семинари

Тошкентда маҳаллий Советлар ижроия комитетлари раҳбар ходимларининг республика семинари уч кун давом этди. Бу семинарни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети уюштирди. Семинарда область, шаҳар ва район ижроия комитетларининг секретарлари, шунингдек область ижроия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг ташкилий-оммавий иш масалалари билан шуғулланувчи ходимлари қатнашдилар.

Семинарда маҳаллий Советларнинг КПСС XXII съезди қарорлари асосида ташкилий-оммавий ишларни кучайтириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида, маҳаллий Советларнинг фаолиятида жамоатчилик асосларини ривожлантириш тўғрисида, қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини контроль қилиш ва текшириб туриш, келувчиларни қабул қилишни, меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқишни уюштириш, социалистик қонунчиликка риоя қилиш тўғрисида ва ижроия комитетларнинг иш практикасига тааллуқли бошқа бир қанча масалалар ҳақида докладлар тингланди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, республика Олий Совети Президиумининг секретари Р. Саҳибоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ташкилот бўлимининг мудири А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Советлар иши масалалари билан шуғулланувчи бўлим мудири И. Х. Тўхтахўжаева, республика Министрлар Совети бўлим мудирининг ўринбосари Н. В. Абубакиров ҳамда республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, министрликлар ҳам баъзи ижроия комитетларнинг масъул ходимлари доклад қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети лекторлар группасининг раҳбари Е. М. Блок халқаро аҳвол тўғрисида лекция ўқиди.

Семинар қатнашчилари ташкилий-оммавий иш соҳасида тўпланган тажрибалар тўғрисида гапириб бердилар. (ЎзТАГ).

МАВЖУД РЕЗЕРВЛАРДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

(ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛИ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН)

Шу йилнинг май ойида Москвада бўлиб ўтган темир йўл транспорти ходимларининг Бутуниттифоқ кенгашида ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ана шу кенгашда сўзлаган мазмунли нутқида мамлакатимиз темир йўлини тез суръатлар билан ривожлантиришнинг жуда кўп резервлари борлиги, улардан фойдаланиш жуда катта иқтисодий аҳамиятга эга эканлиги кўрсатиб ўтилди. Шунинг учун ҳам Тошкент темир йўли партия-хўжалик активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида ана шу масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Йиғилишда Тошкент темир йўли бошлиғи ўртоқ А. Қодиров «Темир йўл транспорти ходимлари Бутуниттифоқ кенгашининг якунлари ва Тошкент темир йўли коллективининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокарада қатнашган нотиқлар Тошкент темир йўлининг барча касбдаги транспортчилари етти йилликнинг тўртинчи йили юк ташиш топшириқларини тўла-тўкис бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, катта муваффақиятларни қўлга киритаётганлиги ҳақида гапирдилар. Темирйўлчилар шу йилнинг беш ойлик юк ташиш планини муддатидан илгари 27 майда тўла бажардилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш, юк ортиш, ташиш ва тушириш харажатларини камайтириш бўйича белгиланган топшириқ ҳам муваффақиятли адо этилди.

Бундай ютуқларга ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш, янги техника воситаларини ишга тушириш, илғор иш методларини ва прогрессив технологияни кенг жорий қилиш, темирйўлчилар ўртасида социалистик мусобақани авж олдириш туфайли эришилмоқда. Тепловозларнинг юк ташишдаги салмоғи тинмай ортиб бораётир. Ҳозирги вақтда барча юкларнинг 85 проценти тепловозларда ташилаётир. Поездларнинг участка тезлигини ошириш, юк ташиш ишларини ташкил этишда ҳам дуруст натижаларга эришилди.

Лекин йиғилиш қатнашчилари бундай ютуқлар билан бирга темир йўл хўжалиги иш кўрсаткичларини янада яхшилашга ёрдам берадиган жуда кўп резервлардан фойдаланилмаётганлигини кўрсатдилар. Вагонларнинг бекор туриб қолишига ҳамон хотима берилмаган. Бу давлатга жуда қимматга тушмоқда, халқ хўжалиги учун зарур бўлган муҳим юкларни белгиланган манзилларга ўз вақтида етказиб беришга халақит бераяпти. Темир йўл Тошкент бўлимида вагонлар обороти айниқса қониқарсиз аҳволда. Айрим саноат корхоналари раҳбарлари келган юкларни вагондан ўз вақтида тушириб олишга бефарқ қарамоқдалар. Масалан Олмалиқ/Олтинтопган комбинатида вагонлар белгиланганига нисбатан икки баравар кўп вақт тўхтаб қолмоқда. Худди шундай камчилик «Узбекуголь», Бекобод цемент комбинатлари ва бошқа ўнлаб саноат корхоналарида ҳам содир бўлаётир. Тошкентдаги уй қурилиш комбинати раҳбарларининг ўтакетган масъулиятсизлиги туфайли вагонлар белгиланган муддатдагига нисбатан 3 баравар узоқ туриб қолаётир.

Оҳангарон, Қизил тўқимачи станцияларида вагонлар оборотини тезлаштириш топшириғи бажарилмаётир. Юк ташиш ишларининг жуда ҳам тарқоқлиги шундай камчиликка олиб келаётир. Бўлим темирйўлчилари хизмат кўрсатаётган завод ва фабрикалар кўпчилигининг темир йўл цехлари ҳар суткада 5-6 вагондаги юкларни тушириб олиш қувватига эга. Бу камчиликка барҳам бериш, бунинг учун саноат корхоналари темир йўл шохобчаларини бир-бирига бирлаштириш керак.

Тепловозлардан фойдаланишда ҳам айрим камчиликлар бор. Тошкент ва Урсатьевск бўлимларида тепловозларнинг суткалик тезлиги белгиланганидан кам бўлмоқда. Бунга асосий сабаб тепловозларни капитал ва жорий ремонт қилиш ишларининг сифатсиз амалга оширилаётганлигидир. Бунинг оқибатида локомотивларнинг айрим узел ва деталлари тез-тез ишдан чиқиб турмоқда, улар қайта-қайта ремонт қилинаётир.

Музокараларда сўзга чиққан Тошкент тепловоз депосининг машинисти ўртоқ В. Немудров депо локомотивчиларининг фидокорона меҳнати ҳақида, ички имкониятлардан фойдаланишда қўлга киритаётган ютуқлари ҳақида батафсил гапириб берди, коллективнинг бу соҳада орттирган тажрибасини ўртоқлашди. У тепловоз машинистлари ишини смена асосида ташкил этишни кенг жорий қилиш, тепловозлар қатнайдиган масофани узайтириш локомотивлардан фойдаланишни янада яхшилашга ёрдам беришини айтди.

Тошкент товар станциясининг бошлиғи ўртоқ С. Комиловнинг сўзини йиғилиш қатнашчилари зўр эътибор билан тингладилар.

— Коллективимиз бу йил чаққи ишламаяпти, — дейди у. — Беш ойлик планни муддатидан 10 кун илгари бажардик. Юк ортиш ва тушириш ишларида механизация даражаси 89 процентга етди. Меҳнат унумдорлиги белгиланганига нисбатан 3 процент ошди. Биз иш кўрсаткичларини яхшилашга станция хизмат кўрсатаётган корхона ва ташкилотларга юк ташишни марказлаштириш туфайли эришмоқдамиз. Ҳозир станцияда 600 га яқин автомашина мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келтирилган юкларни корхона ва ташкилотларга етказиб беришда фойдаланилмоқда. Бу ишни марказлаштириш жуда яхши натижалар берди. Биз хизмат кўрсатаётган 200 та корхона ана шу тадбир туфайли ҳар йили тахминан 2 миллион сўм фойда кўради.

Бизга шаҳардаги бир қанча автобазалар хизмат кўрсатаяпти. Айрим вақтларда икки ўртада келишмовчиликлар ҳам бўлиб туради, автомашиналар ўз вақтида етказиб берилмайди. Бунинг натижасида юклар станцияда йиғилиб қолади. Бизнинг фикримизча, айрим автобазаларни товар станцияси ихтиёрига бериш керак. Бунда раҳбарлик ягона бўлади, шубҳасиз иш кўрсаткичлари ҳам яхшиланади.

Урсатьевск станцияси депосининг мастери ўртоқ В. Горшков тепловозларнинг техника ҳолатини яхшилашга қаратилган мулоҳазалар, ремонтчиларнинг локомотив ремонти сифатига нисбатан жавобгарлигини, масъулиятини ошириш кераклигини айтди. Айрим тепловозлар жуда ёмон ремонт қилинаётир. Октябрь революцияси номли заводда шу йилнинг 7 январида капитал ремонтдан чиқарилган «ТЭ-3-22-21» тепловозида нуқсонлар жуда кўп бўлган. Бу локомотив ишлатила бошлагач, унинг айрим узель ва деталлари тез-тез ишдан чиқди. Қисқа муддат ичида депода 26 марта турли ремонт қилинди. Ана шу заводда ремонт қилинган «ТЭ-3-22-11», «ТЭ-3-22-08» тепловозларида ҳам камчиликлар кўп бўлди. Уларнинг ҳар бири бир неча ой давомида 20 мартадан кўпроқ ремонт учун депога кирди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министри Н. Стрельцов, Ўрта Осиё Давлат пароходчилигининг бошлиғи А. Архангельский ўртоқлар турли хил транспорт воситалари ўртасида алоқани янада яхшилаш ҳақида гапирдилар. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг проректори ўртоқ Д. Голованов илм аҳллари билан темирйўлчилар ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлади.

Актив йиғилишида Тошкент темир йўл бўлими план-иқтисод бўлимининг бошлиғи А. Левшин, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари Н. Косенко, Тошкент проводниклар резервининг проводниги А. Петрова, Темирйўлчилар касаба союзи комитетининг раиси Н. Деҳқонхўжаев, темир йўл Урсатьевск бўлимида поездлар қатнови хавфсизлиги бўйича ревизор Л. Гроссман ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Тошкент темир йўли коллективининг етти йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан янги оширилган мажбуриятини қабул қилдилар.

М. МИРҲАМИДОВ.

Газетхонларга жавоб қиламиз

Бекобод районидаги «Чаноқ» совхози, ўртоқ Б. ЯЛГАШЕВГА

«Чаноқ» рабкоопига қарашли 8-магазин мудири Жуманқул Абдураҳмоновнинг молларга ошиқ нарх қўйиб сотаётгани тўғрисидаги танқидий материалингиз текширишда тасдиқланган.

Материал «Чаноқ» рабкоопининг кенгайтирилган правление йиғилишида муҳокама қилиниб, магазин мудири Ж. Абдураҳмоновга қаттиқ виговор эълон қилинган.

Қуйи Чирчиқ районидаги Гуллуб заводи, ўртоқ Д. МУҲАМЕДОВГА

Солдатское-Гул маршрутида қатнаётган автобус йўловчилар талабига жавоб бермаётгани тўғрисидаги хабарни область автобуслар трестининг бошлиғи ўртоқ Ражабовга маълум қилдик. Бу тўғрида район ташкилотларидан келган хат ҳам бор экан. Ўртоқ Ражабовнинг айтишича, сизларнинг талабингиз ҳисобга олинган ва шу йилнинг охиригача бу маршрутда қатнаш учун 6 та автобус ажратиш планлаштирилган.

Янгиер районидаги «Фарҳод» совхозининг 2-бўлими, О. ИБРОҲИМОВ, Қ. СОБИРОВ, А. САМАДОВ ўртоқларга.

«Фарҳод» совхозининг 2-бўлими посёлкасини электрлаштириш ва артизиан суви билан таъминлашга етарли эътибор берилмаётгани тўғрисидаги хатларингиз текширишга юборилган эди.

Яқинда «Главголодностепстрой» ер ўзлаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Х. Комиловнинг имзоси билан олинган жавобда бундай дейилади:

«Фарҳод» совхозининг 2-бўлими артизиан суви билан таъминланди. Бу ерда 12 та колонка ўрнатилди.

Электрлаштириш соҳасида бир қанча тадбирлар белгиланди. Мактаб-интернат ҳовлисида қўшимча транскиоска қурилади. Шундан кейин совхознинг 2-бўлими электрлаштирилади. Бу иш IV кварталга белгиланди.

ЁШЛИК ВА САНЪАТ БАЙРАМИ

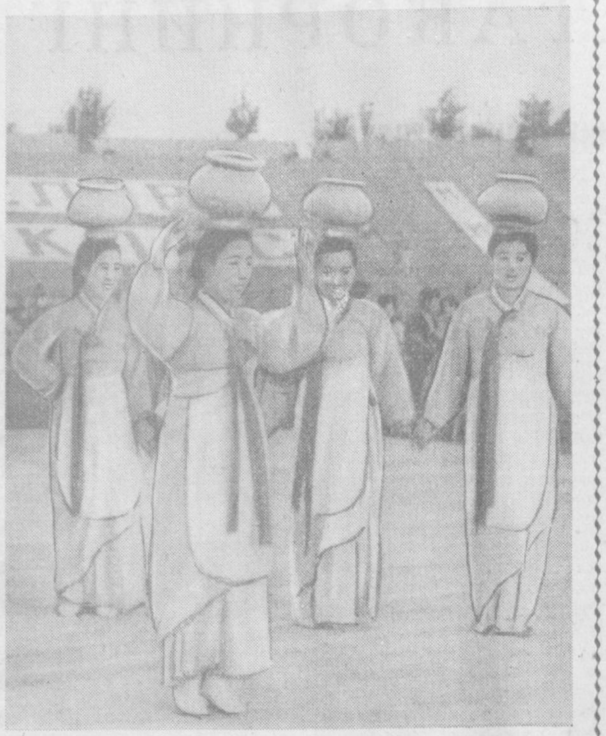

Ўтган шанба куни «Пахтакор» стадиони ўзгача ҳусн, ўзгача файз касб этди. Чор-атрофда байроқ ва шиорлар. Стадионнинг шарқий трибунасидан доҳимиз Лениннинг буюк сиймоси нур таратиб қараб турибди. Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Дўстлик, Бахт-саодат сўзлари ёзилган шиорлар яққол кўзга ташланади...

Оқшом тушиши билан пойтахтимиз меҳнаткашлари, область ва райондан келган меҳмонлар стадион томон йўл олдилар. Ҳамманинг юзида табассум, қалбида севинч. Қувноқ ёшлик, дилбар қўшиқ, оромбахш куй байрами, талант ва маҳорат кўриги бўлади-ку, қувонмайдими киши.

Стадионнинг марказий дарвозаси ёнида карнай-сурнай ва доираларнинг тантанали, қувноқ садолари бутун стадион бўйлаб янграйди. Бу музика садолари традицияга айланиб кетган шаҳар ашула ва рақс байрамининг бошланганидан далолат бериб, ҳаммани зўр шодиёнага чорлайди.

Соат 8. Тошкент шаҳар бирлашган хори С. Юдаковнинг Эль Регистон шеърига ёзган «Ленин хотираси» номли вокаль симфоник поэмасини ижро этиб, бешинчи шаҳар ашула ва рақс байрамини бошлаб берди. Кучли прожекторларнинг шуъласи стадион майдонига ўрнатилган катта саҳнага қаратилади. Ҳамманинг нигоҳи шу томонга қадалди. Байрам программасини олиб борувчининг ёқимли овози эшитилади. Концерт номерлари бирин-кетин эълон қилина бошлайди.

Мана саҳнада халқ филармониясининг рус халқ чолғу асбоблари оркестри «Рапсодия» куйини чалмоқда. Куй бутун майдон бўйлаб ёйилди. Мароқ билан тинглаб ўтирганлар қарсак чалиб, ижрочиларни олқишладилар. Шундан сўнг тўқимачилар маданият саройининг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Оқилова раҳбарлигидаги рақс коллективи саҳнага чиқади. Музика садолари остида «Лаган билан рақс» ижро этилади. Рақс пухта ишланганлиги, маҳорат билан ижро этилганлиги билан ҳаммага манзур бўлди.

Бутун стадион бўйлаб нозик ва жозибали қўшиқ янграйди. Театр ва рассомчилик санъати институтининг студенти, хушхон қўшиқчи М. Хўжаева Р. Глиэр ва Т. Содиқовларнинг Асқад Мухтор шеърига ёзган «Баҳор қўшиғи» ашуласини ҳаяжон билан куйлаб, тамошабинларнинг олқишига сазовор бўлди.

Гал Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг ҳаваскорларига келади. Саҳнага бир группа кўза кўтарган қизлар чиқади. Корейсча куйнинг майин саси аста тарала бошлайди. Қизлар нозик ҳаракатлар орқали моҳирлик билан «Кўзалар билан рақс»ни ижро этадилар.

Байрам номерлари гоҳ раққосаларнинг сержилва ўйинлари, гоҳ хушхон ашулачиларнинг оромбахш қўшиқлари, гоҳ дилбар куйлар билан алмашиниб туради. Ҳар бир коллектив, ҳар бир ижрочи зўр маҳорат кўрсатиб, ўз талантларини бирин-кетин намойиш қиладилар.

Микрофон орқали дикторнинг навбат Туркистон ҳарбий округининг ашула ва рақс ансамблига, деган овози эшитилиши билан гулдурос қарсаклар стадионни ларзага келтиради. Ҳарбийлар хори «Бухенвальд тонги», «Улуғ партияга шарафлар» хорларини жўшқинлик билан куйлайдилар. Шундан сўнг солдатча рақс бошланади. Ҳарбий кийимли санъаткорлар зўр маҳорат кўрсатиб қувончга-қувонч қўшдилар.

Шу куни санъатсевар халқимиз қўшиқ ва куйлардан жуда роҳатланиб, халқ талантларига таҳсинлар ўқиди. Байрам узоқ давом этди. Байрам охирида Ўзбекистон физкультура институти студентларининг оммавий чиқишлари бўлди.

Ашула ва рақс байрами халқ талантлари маҳоратларининг зўр намойишига айланди.

А. ЮСУПОВ.

Суратларда: 1. Тошкент шаҳар бирлашган хори Ленин ҳақидаги қўшиқни ижро этмоқда. 2. Тўқимачилик маданият саройининг ҳаваскорлари «Лаган билан рақс» ўйинини зўр маҳорат билан ижро этдилар. 3. Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг ҳаваскор раққосалари ижро этган корейсча кўзачалар билан ўйинни тамошабинларга манзур бўлди. 4. Киров район маданият уйи ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчиси М. Зокирова қозоқча «Қалдирғоч» ашуласини ижро этмоқда.

А. Абалян фотолари.

Тошкент янгиликлари

ЯНГИ КЛУБ

2-Сарикульская кўчасидаги муҳташам бинолар қаторидан янги клуб жой олди. Ўрта Осиё транспорт қурилиш трестининг 209-қурилиш бошқармаси ишчиларига қарашли бўлган бу клуб 300 кишига мўлжалланган. Уни бошқарма ишчилари ўз кучлари билан қуриб олдилар. Бошқарма конторaси клубни яхшилаб жиҳозлаб берди. Ҳозир бу ерда кино ва концертлар кўриб, яхши маданий дам олиш мумкин.

Т. УРИНБОЕВ.

Олти минг харидорга хизмат кўрсатади

Пойтахтдаги мавжуд энг йирик савдо точкаси — Тошкент универсал магазини улкан шаҳримиз учун кичиклик қилиб қолди. Шу сабабли янги катта универмаг қуришга қарор қилинди. Унинг биноси Ленин ва Ўзбекистон кўчалари кесишган жойда, «Тошкент» меҳмонхонаси ёнида қад кўтаради.

Ҳозир янги универмагнинг ишчи чертёжларини тузиб чиқиш ишлари тугалланди. Уч қаватлик бу бинонинг лойиҳасида харидорлар учун ҳам, сотувчилар учун ҳам қулай шароит яратиб бериш кўзда тутилган. Харидорлар у қаватдан бу қаватга эскалаторлар орқали чиқадилар. Универмагнинг тепасида катта кафе ишлайди. Асосий бинонинг ёнида қад кўтарадиган иккита корпусда ҳам кафе, ошхона, дам олиш хонаси бўлади.

Бир йўла олти минг харидорга хизмат кўрсатувчи янги универмаг биноси шаҳримизнинг кўрки бўлган Театр майдони ансамблига яна ҳусн қўшади.

ЎСИМЛИКЛАР ИЗЛАБ

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институтининг бир группа илмий ходимлари ўсимликлар дунёсини ўрганиш, саноат аҳамиятига эга бўлган ўсимликларни топиш мақсадида экспедицияга отландилар. Улар Фарғонанинг Коновот, Чортош, Қараолма каби баланд тоғлари ва Жанубий Қирғизистонда текшириш ўтказадилар. Фарғона тизма тоғларида учровчи ошлов моддаси тайёрланадиган ўсимликлар — таран, анжибар, чуғра кабиларнинг запаси ва уларнинг биологик хусусиятларини ўрганадилар.

Илмий экспедиция 2 ой давом этади.

Р. МАНСУРОВ.

Тошкентда ЮНЕСКО курслари

Улар Ўзбекистон маркази — Тошкентга жазирама қуёшнинг парлантиришига қараганда анча кам ёғингарчилик бўладиган мамлакатлардан келишган. Бундай жойлар арид иқлимли зона деб аталади. Агар кишилар бу ерларни сунъий йўл билан суғормасалар, у жойлар саҳро ёки ярим саҳрога айланиб кетади.

ЮНЕСКОнинг қарорига мувофиқ Тошкентда арид зоналарни ўзлаштиришдаги совет методларини ўрганиш юзасидан Халқаро курслар ташкил қилинди. Бу курсда ўқиш учун Ҳиндистон, Ироқ, Ливан, БАР, Сурия ва Туркиядан гидрологлар ва тупроқшунослар келишди. Курс қатнашчиларининг кўпчилиги ЮНЕСКОнинг стипендиятлари сифатида АҚШда қурғоқ ерларни ўзлаштириш тажрибасини ўрганганлар, француз олимларининг илмий ишлари билан танишиб чиққанлар. Лекин Совет Иттифоқида арид зонасини ўзлаштиришнинг ўзига хос мактаби бор. Унинг методларини Халқаро курсларда ўрганса арзийди.

Ҳозир курсларда совет мактабининг назарий асослари билан танишилмоқда. 6 августда Тошкентда «Суғоришнинг ер ости сувлари режими ва кимёвий составига таъсири» деган темада Бутунжаҳон симпозиуми очилади. Симпозиумда Халқаро курсларнинг тингловчиларидан ташқари чет эл олимларидан 50—60 киши қатнашади. Симпозиумдан сўнг тингловчилар қурғоқ ерларни ўзлаштириш ишлари кенг кўламда олиб борилаётган машҳур Мирзачўлда практика ўтказадилар. Новости матбуот агентлиги мухбири билан суҳбатда халқаро курслар директори Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ғани Мавлонов ва унинг ўринбосари геология-минералогия фанлари доктори Натай Кинесарин ўртоқлар қуйидагиларни айтдилар:

— Биз чет эл шарқи олимлари билан гидрология ва арид зонасининг мелиоратив тупроқшунослиги соҳасидаги тажрибаларимизни ўртоқлашишдан хурсандмиз. Шуни айтиш керакки, ер ости сувларини умумий геологиянинг бошқа проблемалари билан мустаҳкам алоқада ўрганувчи гидрогеология фанининг ўзига хос соҳаси сифатида СССРда бунёдга келди. АҚШ ва Ғарбдаги бошқа мамлакатларда гидрология ва геологияга ҳали ҳам билимнинг икки соҳаси сифатида қаралади. Сўнгги йилларда гидрогеологиянинг мустақил фан сифатида ташкил топиши совет олимларига Ўрта Осиё республикалари ва Жанубий Қозоғистонда катта ер ости сув запасларини топиш ва олдиндан айтиш имконини берди. Бу сувлар саҳроларни ўзлаштиришда жуда катта роль ўйнайди. Ҳозир Ўзбекистонда жуда катта чучук сув запасига эга бўлган 500 дан ортиқ артизиан скважиналари ишлаб турибди. Биз чет эл шарқи гидрологларини гидрогеологияда эришган муваффақиятларимиз ва методларимиз билан таништирамиз. Пойтахтга келадиган тупроқшунослар ҳам кўпгина янгиликларни, айниқса суғориладиган ерларда шўрни йўқотиш соҳасидаги янгиликларни билиб оладилар. Дастлабки лекциялардан кейиноқ Халқаро курсларнинг қатнашчилари, машғулотларнинг бошланишига қараганда ЮНЕСКОнинг ёрдами билан олаётган билимимиз худди СССРда пухта ва чуқур бўлади деб айтишди.

АПН мухбири Совет мелиоратив гидрогеологиясининг асосчиси, хизмат кўрсатган фан арбоби профессор Октав-Ланге билан ҳам суҳбатлашди. У Халқаро курсларда лекциялар ўқиш учун атайин Москвадан Тошкентга бир неча кунга келган эди.

— Бундан қарийб 40 йил муқаддам, — деди профессор Ланге, — В. И. Лениннинг чақириғи бўйича бошқа рус олимлари қатори ўз илмий кадрларини тайёрлашда илгари қолоқ бўлган ўлкага ёрдам бериш учун Ўрта Осиёга келган эдим. Орадан бир неча йил ўтгач, мен Тошкентдан яна Москвага қайтдим. Эндиликда Ўзбекистонга вақти-вақти билан келиб тураман. Ҳозир Ўрта Осиё ва Қозоғистонда маҳаллий миллат вакилларидан ажойиб олимлар етишиб чиқди. Улар ўз она ерларининг бойлигидан фойдаланиш, табиат инжиқликларига қарши кураш ишларини муваффақиятли бажармоқдалар. Ҳатто ҳозир уларнинг тажрибаларини ўрганиш учун бошқа мамлакатларнинг олимлари ҳам келмоқдалар. (АПН).

СУД ЗАЛИДАН

ҚОРА НИЯТ

Икки кун давом этган суд ўз ишини якунлади. Ана шу икки узун кун бўйи дам ҳаяжонланиб, дам ғазабланиб ўтирган жамоат суд қарорини, жиноятчилар устидан чиқарилган ҳукмни сабрсизлик билан кутарди.

Қора стулда эса икки жиноятчи ўтирибди. Турқи-атворидан баджоҳиллиги аён бўлиб ўтирган аёлга— бош жиноятчига ҳамма нафрат кўзи билан қараса, қора курсида ўтирган ёшгина қизга бировлар ажабланиб, бировлар хўмрайиб қарардилар. Хўш, бу жиноятчилар кимлар, улар қандай жиноий ишни қилиб қўйдилар?

Суд залининг олдинги қаторида уч бола ўтирарди. Уларнинг уччаласи ҳам тенгқур, тўртинчи синф ўқувчилари. Мариям, Алишер, Абдуллолар. Лекин шулар ичидан Абдуллонинг чап кўзи бошқача. Кўзнинг атрофи кўкимтир, оқи қонталаш. Боланинг чап юзичи, юзда қора доғ. Залдагилар унга қаттиқ ачиниш, раҳм билан термулишарди. Бир кўнгли бўшгина аёл эса Абдуллодан кўзини узолмай яккаш йиғларди.

— Эҳ, тошбағр-а, бечора боланинг гуноҳи нима эдийкин, сен унинг кўзини куйдирасан-а, яна сен аёл киши. Она сан-а! Қани сенда оналик ҳисси, қани сенда инсонлик туйғуси! Яна бу ўқитувчи эмиш-а, хайф сенга ўқитувчилик номи.

Ўтирганларнинг бари Абдуллонинг соппа-соғ кўзини шу ҳолатга келтирган бош жиноятчи Ҳамида Йўлдошевага нафрат билан қарарди.

Жиноятчи Ҳамиданинг ёнида яна бир гуноҳкор ўтирибди. Буниси студент эмиш. Яна медицина институтининг 4-курс студенти. Абдуллонинг кўзини куйдирган, дори билан шикастлаганлар шулар иккови. Икки кун давом этган суд мажлисида гуноҳкорлар ўз қилмишларига иқрор бўлишди.

Жоҳил, инсоний фазилатини йўқотган Ҳамида Йўлдошева эри бўлмиш Малик Ҳамидовдан ажралгандан сўнг Малик унинг уйидан чиқиб кетади. Шунда Ҳамида Маликдан ўч олиш, қандай бўлмасин Маликка ёки унинг қариндош уруғига шикаст етказишни кўнглига тугиб қўяди. Ёмоннинг кучи япалоққа етади деганларидек, Ҳамида Маликнинг биринчи хотинидан қолган (Маликнинг онаси тарбиясидаги) Абдуллога бирор шикаст етказиш ниятига тушади. Бу ниятини қай йўлда амалга оширишни ўйлаб-ўйлаб бир қизни бу жиноятга жалб қилади. У ўзининг қўлида ўқиб таълим олган Мавлуда Мусаевага икки хил суюқлик дори беради. Бири оқ, иккинчиси сарғимтир.

— Мана шу дориларни 141-мактабнинг 4-синфида ўқиётган Ортиқова Мариям, Ражабов Алишер, Ҳамидов Абдуллоларнинг кўзига қуясан. Мариям билан Алишернинг кўзига оқ доридан қуясан. Абдуллонинг кўзига эса мана бу сарғимтир доридан қуясан деб тайинлайди. Анқов Мавлуда эса суриштирмай нетмай топшириқни бажаради. У Абдуллонинг чап кўзига куйдирувчи доридан томизиши билан бола додлаб йиғлайди. Агар шунда синф раҳбари А. Рафиқова ҳушёрлик қилиб, болаларни синфдан чиқармаганда эди, бу аянчли жиноят содир бўлмас эди.

Бу хуник хабар бир зумда ҳаммаёққа тарқалди. Жиноятчилар иккиси ҳам қамоққа олинди.

Жиноятчи Ҳамида Йўлдошева беш йил озодликдан маҳрум қилиш ва қамоқ муддатини ўтагач 5 йилгача ўқитувчилик касбидан узоқлаштирилишга, Тошкент медицина институтининг собиқ студенти Мавлуда Мусаева эса уч йил қамоқ муддатига ва уч йилдан сўнг яна уч йилгача билим олиш ҳуқуқидан маҳрум этишга ҳукм қилинди. Хотин олиб хотин қўяверган Малик Ҳамидовни ҳам қамоққа олишга қарор қилинди.

Ф. УСМОНОВА.

Об-ҳаво маълумоти

Бугун кундузи Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво ўзгариб турсада, айтарлик ёғингарчилик бўлмайди, момақалдироқ бўлиш эҳтимоли бор. Температура эрталаб Тошкентда 16—18, областда 15—20, кундузи Тошкентда 31—33, областда 28—33 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

ФУТБОЛ

Жаҳон биринчилиги учун

3 июнда Арика шаҳрида Совет Иттифоқи футболчилари Колумбия командаси билан учрашди. Ўйиннинг бошланишида ташаббус совет футболчиларида бўлди. Иванов, Численко ва яна Иванов кетма-кет рақиблар дарвозасига тўп киритишди. Танаффусгача колумбияликлар битта жавоб тўпи киритдилар. Иккинчи таймда Понедельник тўртинчи тўпни урди. Лекин кейин колумбияликлар Яшин дарвозасига 3 марта тўп киритиб, ўйинни 4:4 ҳисоби билан дуранг қилишга муваффақ бўлдилар.

Шу куни Венгрия Болгария футболчиларини 6:1 ҳисоби билан, Испания Мексикани 1:0 ҳисоби билан, Германия Федератив Республикаси Швейцария командасини 2:1 ҳисоби билан ютди.

2 июнда бўлган матчлар қуйидаги натижани берган эди: Югославия-Уругвай — 3:1; Италия-Чили — 0:2; Бразилия-Чехословакия — 0:0; Аргентина-Англия — 1:3.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

5 ИЮНЬ

Ўзбек тилида: 18.30 — Севимли интернатимизда (ўқувчилар учун). 19.10 — Дўстлик нури (телеочерк)). 19.20 — Телевизион янгиликлар, 19.35 — В. В. Куйбишев (Хотира кунлари календари), 19.40 — Ўзбекистон хотин-қизлари (телевизион журнал).

Рус тилида: 20.50 — Абадий барҳаёт (илмий-оммабоп фильм), 21.10 — Максим Горький—севимли ёзувчимиз (катта ёшдаги ўқувчилар учун), 21.45 — Телевизион янгиликлар.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 6 ва 9/VI да **Катта концертлар.** СССР халқ артистлари, Давлат мукофоти лауреатлари **Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Клара Юсупова, Жамол Низомхўжаев, Михаил Давидов,** солистлардан **Эргаш Йўлдошев, Рая Ҳожисаидова, Фотима Носировалар** қатнашади.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

713-қўнмоқчи — «ВАТАН» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6 да), «ИСКРА» (кеч 9 гача), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун).

Шаҳардаги сигналлар — «ВАТАН» (кеч соат 8 ва 9-45 минутда), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

«Гляйвитц» операцияси — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кундуз 3-20 ва кеч 8 яримда).

Бир жиноят баҳоси — «ИСКРА» (кеч соат 9 яримда).

Истиқбол йўли — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-50 минутда ўзбек тилида).

Бошқаларга ўхшамас пари — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб 9 ва 10-15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(сеанслар кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

Зангезур — «ОКТЯБРЬ».

«Гляйвитц» операцияси — «ВАТАН».

Бир жиноят баҳоси — «ПАХТАКОР», КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли, «УДАРНИК».

713-қўнмоқчи — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Қўшиқ чорлайди — НАВОИЙ номли (кеч соат 10 яримда).

Номаълум аёл — КАФАНОВ номли (кеч 10 яримда).

Бошқаларга ўхшамас пари — (кеч 9 да), **Рим каникуллари** (кеч 10 яримда) — ПУШКИН номли.

Истиқбол йўли — «ПОБЕДА», **Шаҳар устида сигнал**—«ШАРҚ».

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА

ТЕЗ КУНДА

ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК МУЗДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Гастроль кунларида кўрсатилади:

НОДИРА.

4 пардали музикали драма. Х. Раззоқов асари. К. Жабборов ва С. Хайитбоев музикаси.

ВИЖДОН.

3 пардали музикали драма. Н. Солиев асари, Х. Тўхтасинов музикаси.

ТОШБОЛТА ОШИҚ.

3 пардали музикали комедия. Ҳамид Ғулом асари, М. Левиев музикаси.

ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН.

Навоий достони асосида 4 пардали музикали драма.

Глинка кўчаси, 14-уйда турувчи **Александр Игоревич Батманов**нинг шу уйда турувчи Алла Петровна Соинадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Тошкент область, Оржоникидзе район, Киров номли колхозда турувчи **Шомурод Султонмуродов**нинг Тошкент шаҳри, Курорт кўчаси, 3-тупик, 5-уйда турувчи Хабиба Султонмуродовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Цветочная кўча, Цветочний проезд, 16-уйда турувчи **Комил Икромхўжаев**нинг Қизил Қуш кўчаси, 52-уйда турувчи Хайри Исаевна Икромхўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент область, Оржоникидзе район, «Маданият» колхозида турувчи **Эркин Мансуров**нинг шу район Навоий номли колхозда турувчи Тожи Мансуровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Оржоникидзе район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») —орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885 Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26331, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00989. Нашр. Г. — 1606.